

## **Andorrské kniežatstvo**

V záujme posilnenia bilaterálneho politického dialógu pozval minister ZV SR na návštevu Slovenska ministra ZV Andorry J. Minovesa, ktorá sa uskutočnila 22.1.2004.

## **Sanmarínska republika**

Diplomatické styky sa budú i naďalej rozvíjať predovšetkým v oblasti vzájomnej bilaterálnej spolupráce, ako aj v oblasti protokolárnej. Nezanedbateľnou súčasťou tvorby predpokladov pre rozšírenie spolupráce je upevňovanie vzájomnej dôvery v osobnom styku s predstaviteľmi SMR, ako aj pozitívne reakcie najvyšších predstaviteľov SMR v oblasti podpory kandidatúr SR v medzinárodných inštitúciách.

## **Lichtenštajnské kniežatstvo**

V nastávajúcom období je SR odhodlaná spolupracovať s Lichtenštajnským kniežatstvom tak v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru, ako aj vo všetkých iných oblastiach vzájomných vzťahov na základe rovnosti a partnerstva.

# **4.3. Vzťahy s krajinami SNŠ**

## **Ruská federácia**

Zameranie ZP SR voči RF na rok 2004 vychádza z faktu, že doterajší vývoj vzťahov medzi SR a RF je priaznivý a partnerský, presadili sa a stále viac sa udržiavajú parametre vzájomnej výhodnosti. Cieľom bude udržať túto tendenciu. Za týmto účelom je potrebné prostredníctvom pravidelného dialógu udržiavať priateľské a korektné vzťahy.

Osobitnou otázkou je potreba pripraviť sa na vstup SR do EÚ aj vo väzbe na bilaterálnu spoluprácu s RF s cieľom vyhnúť sa ťažkostiam v budúcnosti. Ruská strana zdôrazňuje, že RF víta vstup SR do EÚ a v záujme pokračovania bezproblémovej spolupráce navrhuje prerokovať na najbližšom zasadnutí MVK možné negatívne dopady na bilaterálne obchodné vzťahy medzi SR a RF po vstupe Slovenska do EÚ a čím skôr ukončiť adaptáciu dvojstrannej zmluvno-právnej základne na vstup SR do EÚ. Jednou z problémových otázok môže byť, že RF nesúhlasí s automatickým pristúpením SR k činnosti Rady NATO-RF a k Zmluve o partnerstve a spolupráci s EÚ.

Ruská strana potvrdila bezpečnosť ruských dodávok energonosičov a spoľahlivosť SR ako tranzitnej krajiny uvedených energonosičov. RF mimoriadne pozitívne hodnotí spoluprácu so Slovenskom v oblasti tranzitu energonosičov, kde existujú dlhodobé kontrakty a vzájomná spoľahlivosť a dôvera. Rusko bude aj naďalej diverzifikovať trasy, avšak hlavná bude aj v budúcnosti viesť cez Ukrajinu. Končí prvá etapa budovania trasy cez Poľsko do Nemecka. Prepojenie tejto trasy na Slovensko ruská strana neforsíruje, ale ani nevylučuje. Zvyšovanie objemu prepravy inými trasami nebude znamenať zníženie prepravy cez územie Slovenska. Význam spolupráce SR s RF v energetickej oblasti je dôležitý aj z pohľadu budúceho členstva SR v EÚ, pretože je významnou súčasťou energetického dialógu Ruska s EÚ.

V čoraz väčšej miere je Rusko vnímané aj ako významný investičný partner Slovenska. RF má záujem zúčastniť sa na prípadnej výstavbe metra v Bratislave a dostavbe

atómovej elektrárne Mochovce. Existuje záujem ruských subjektov o ďalšie ekonomické projekty v SR (privatizácia energetických závodov, lodeníc, prístavov, investície do cestovného ruchu).

Slovenské podnikateľské subjekty svoju prítomnosť na ruskom trhu považujú aj napriek niektorým problémom za perspektívnu a ekonomicky významnú a výhodnú. Aktuálnou je potreba urýchleného posúdenia možnosti finančného zabezpečenia vývozu slovenských tovarov do Ruska napríklad prostredníctvom EXIMBANKY. Vzhľadom na komplikácie v rokovaní o vstupe Ruska do WTO a vysokej úrovni colných bariér bude úspešnosť prenikania na ruský trh v strednodobej perspektíve závisieť takmer výlučne od schopnosti slovenských firiem investovať do vytvárania spoločných podnikov s ruskými partnermi. Pozitívnym príkladom takej spolupráce a potvrdením v minulosti prijatej stratégie expanzie na ruskom trhu sú spoločné podniky MATADOR-OMSKŠINA v Omsku a CSM Tisovec v Domodedove.

Najvýznamnejšími vnútropolitickými udalosťami v Rusku v najbližšom období budú prezidentské voľby v RF. Podľa očakávania výsledky volieb neprinesú zásadné zmeny súčasného rozdelenia politických síl v krajine, jej politického systému a smerovania. Na realizáciu ZZP SR voči Rusku na rok 2004 by nemali mať výraznejší negatívny dopad, je však potrebné počítať s tým, že uskutočnenie bilaterálnych stykových aktivít na najvyššej úrovni bude možné najskôr v 2. polovici 2004 (*pozvanie prezidenta a PV na návštevu SR, ako aj zachovanie pravidelných konzultácií na úrovni MZV*).

Atmosféru bilaterálnych vzťahov a teda aj realizáciu ZZP SR voči RF v roku 2004 by mohol do určitej miery ovplyvniť vstup Slovenska do EÚ a NATO. Ruská strana niekoľkokrát jasne potvrdila, že vstup Slovenska do EÚ a NATO víta a považuje ho za objektívny proces. Rovnako otvorene však vyjadrila obavy, že najmä vstup SR do EÚ, by mohol mať eventúálne negatívne dopady na bilaterálne obchodné vzťahy medzi SR a RF. Kľúčovou v uvedenom zmysle bude pre najbližšie obdobie otázka ako úspešne dokážu obidve krajiny vyriešiť problematiku adaptácie dvojstrannej zmluvno-právnej základne na podmienky po vstupe SR do EÚ v máji 2004 (*ruská strana aktuálne skúma zoznamy dohôd, ktoré SR navrhuje zmeniť/zrušiť*).

## **Bielorusko**

Z dlhodobého hľadiska je v záujme Slovenskej republiky podporovať demokratické združenia a sily v Bieloruskej republike, ktoré sa usilujú o zmenu pomerov v krajine. Podieľať sa na úsilí medzinárodného spoločenstva o podporu demokratického vývoja, transformácie hospodárstva na trhovú ekonomiku a stabilizácie Bieloruskej republiky a jej integrácie do európskej a svetovej spolupráce. Podpora tých krokov a snáh, ktoré vedú k demokratizácii bieloruskej spoločnosti vo všetkých oblastiach spoločenského života je v záujme Slovenskej republiky.

Vo vzájomných vzťahoch medzi Slovenskou republikou a Bieloruskou republikou neexistujú otvorené otázky a problémy. Bielorusko patrí z obchodného a hospodárskeho hľadiska k tradičným a z hľadiska vzdialenosti dostupným partnerom Slovenskej republiky, ktorý bude mať pre slovenskú ekonomiku zvýšený význam aj po vstupe do Európskej únie. V roku 2004 bude kladený dôraz na pokračovanie rozvoja hospodárskej spolupráce a postupného dobudovania zmluvnoprávnej základne.

Pokračujúca samoizolácia režimu prezidenta A. Lukašenka a predovšetkým ním uplatňovaná politika naďalej neumožňujú rozvoj bilaterálnych politických vzťahov na vysokej a vyššej úrovni. Z toho dôvodu aj v nastavajúcom období budú politické kontakty Slovenskej

republiky na najvyššej úrovni s Bieloruskou republikou obmedzené. Je však potrebné zachovávať vzájomnú komunikáciu na úrovni rezortov, resp. expertných skupín.

Zameranie činnosti Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Minsku v roku 2004 zohľadňuje hlavné priority zahraničnej politiky Slovenskej republiky, ako aj zahranično-ekonomické záujmy SR, ktoré vychádzajú z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky. Konkrétna úroveň a rozsah vzťahov Slovenskej republiky s Bieloruskou republikou v roku 2004 bude ovplyvňovaná predovšetkým ďalším vnútropolitickým a zahraničnopolitickým vývojom v Bieloruskej republike.

### **Moldavská republika**

Aj v roku 2004 bude medzi priority SR vo vzťahu k Moldavsku patriť monitorovanie vnútropolitického vývoja a zahraničnopolitického smerovania Moldavskej republiky a v závislosti od celkových vývojových trendov úsilie o rozvoj spolupráce v záujme posilňovania a upevňovania demokratických trendov vývoja Moldavska, rozvoja vzájomnej ekonomickej spolupráce a vzájomného obchodu, ako aj podpora integračnému úsiliu MoR smerom do EÚ.

Zahraničná politika SR môže pomáhať demokratickým silám v krajine v odovzdávaní svojich skúseností z transformačného úsilia a procesu integrácie SR do euroatlantických hospodárskych a bezpečnostných štruktúr. Pozornosť bude venovaná i riešeniu podnestrovskeho problému, čo je podmienkou stabilizácie pomerov i politického a ekonomického života krajiny i jej budúceho integrovania sa do európskych štruktúr. Zároveň je potrebné venovať pozornosť aj spolupráci v oblasti kultúry a vzdelávania a kontaktom zástupcov mimovládnej a kultúrnej sféry, akademických a občianskych združení.

V oblasti hospodárskej spolupráce, ktorá naďalej ostáva vďaka úspešnej expanzii slovenských firiem na moldavský trh ťažiskovou oblasťou spolupráce aj v r. 2004, možno očakávať ďalší rast slovenského vývozu. Vstup SR do EÚ v r. 2004, ako aj výrazne prejavovaný záujem Moldavskej republiky o intenzifikáciu spolupráce so štátmi EÚ v poslednom období môžu priniesť aj novú kvalitu bilaterálnych ekonomických vzťahov.

### **Južný Kaukaz**

SR aj v roku 2004 bude klásť v rozvoji bilaterálnej spolupráce s **Arménskom, Azerbajdžanom a Gruzínskom** dôraz na rozvoj hospodárskej spolupráce a dobudovanie zmluvno-právne základne najmä vo vzťahu k základným ekonomickým dohodám. Súčasný perspektívny ekonomický vývoj v Azerbajdžane vrátane pozitívnych legislatívnych zmien vytvára predpoklady na postupný prienik slovenských podnikateľských subjektov na tamojší trh. V roku 2004 by bolo potrebné zintenzívniť bilaterálnu spoluprácu uskutočnením recipročnej návštevy ministra ZV Arménska v SR.

V politickej oblasti sa bude SR už ako členská krajina EÚ a NATO viac ako doposiaľ podieľať na formovaní stratégie a politiky medzinárodných organizácií voči Azerbajdžanu, a to predovšetkým v kontexte SZBP EÚ.

### **Stredná Ázia**

Vo vzťahu ku **Kazachstanu, Kirgizsku, Tadžikistanu, Turkmenistanu a Uzbekistanu** bude SR aj v roku 2004 klásť v rozvoji bilaterálnej spolupráce významný dôraz na rozvoj hospodárskej spolupráce a presadzovanie slovenských podnikateľských subjektov na trhoch týchto krajín.

SR plánuje v roku 2004 pokračovať v dobudovaní zmluvno-právne základne s týmito krajinami, predovšetkým v hospodárskej oblasti. Mali byť podpísané dohody o zabránení dvojitého zdanenia, o medzinárodnej leteckej doprave a medzinárodnej cestnej doprave.

Najvýznamnejšou úlohou vo vzťahu ku Kazašskej republike v roku 2004 bude otvorenie samostatného ZÚ SR v Astane. Predpokladáme, že so začatím efektívnej činnosti ZÚ dôjde k rozšíreniu stykových, ekonomických, kultúrnych a ďalších aktivít a v ich dôsledku aj k zvýšenému záujmu o dianie v SR zo strany miestnych médií. Po vytvorení efektívneho ZÚ SR v Astane sa uskutoční zmena priakreditácie z doterajšieho ZÚ Moskva na ZÚ Astana. Predpokladáme, že po vymenovaní veľvyslanca SR v Uzbeckej republike dôjde k zmene priakreditácie zo ZÚ Moskva na ZÚ Taškent. Taktiež v roku 2004 plánuje SR otvorenie Honorárneho konzulátu SR v Kirgizskej republike.

V oblasti stykovej činnosti sa predpokladá v priebehu roku 2004 uskutočnenie odloženej oficiálnej návštevy prezidenta Kazachstanu N. Nazarbajeva a recipročnej oficiálnej návštevy prezidenta Uzbekistanu I. Karimova v SR.

Kirgizsko bolo zaradené do zoznamu krajín, ktorým má SR v úmysle v období rokov 2003 – 2006 smerovať oficiálnu rozvojovú pomoc, pričom o konkrétnej forme tejto pomoci sa rozhodne na základe predložených projektov začiatkom roka 2004.

SR už ako členská krajina EÚ a NATO sa bude viac ako doposiaľ podieľať na formovaní stratégie a politiky medzinárodných organizácií voči Strednej Ázii, a to predovšetkým v kontexte SZBP EÚ.

#### ***4.4. Vzťahy so štátmi západného Balkánu***

##### **Srbsko a Čierna Hora**

Je nesporné, že v SČH bude aj po srbských predčasných voľbách 28.12.2003 naďalej pokračovať transformačný proces a realizácia reforiem vo všetkých oblastiach srbskej i čiernohorskej spoločnosti. Aj keď vývoj v SČH má veľa osobitostí a špecifik, prináša so sebou veľa spoločných prvkov a problémov, s akými bol spojený aj proces transformácie v SR. Táto skutočnosť, spolu s doterajšími vzťahmi, ktoré nie sú zaťažené žiadnymi vzájomnými problémami, by mali aj v nastávajúcom období tvoriť východiská aktívnej politiky SR voči štátnemu spoločenstvu Srbska a ČH. SR po prijatí za člena EÚ bude musieť vo svojej politike voči SČH (a nielen tam) aplikovať kombináciu metód, prostriedkov a nástrojov tradičnej „národnej“ a „medzinárodnej“ diplomacie, v súlade s jej záväzkami a novým postavením v Európe. Najvhodnejšou formou skĺbenia oboch prístupov môže byť v nadchádzajúcom období práve realizácia tzv. Oficiálnej rozvojovej pomoci (Official Development Assistance - ODA), kde si SR zadefinovala SČH ako prioritnú krajinu. Jej súčasťou by mala byť aj priama výmena-poskytnutie skúseností z transformačných a integračných skúseností SR zainteresovaným štátnym ustanovizniám v SČH (vstup do OECD, WTO, EÚ, PfP, NATO).

V rámci stykových aktivít na najvyššej úrovni zostáva zrealizovať návštevu prezidenta R. Schustera v Belehrade a Podgorici, ktorá je naplánovaná na druhú polovicu mesiaca februára 2004. Ďalej zostalo nezrealizované pozvanie ministra obrany SR na návštevu SČH, kým minister vnútra SR pozval svojho partnera (srbského ministra) na recipročnú návštevu SR.

V hospodárskej oblasti vzťahov SR-SČH treba zdynamizovať spoluprácu na úrovni MH SR, SOPK, AZZZ a ZMOS a maximálne využívať inštrument zmiešanej medzivládnej komisie.

Predpokladom výkonnej modernej diplomacie je rozvíjanie vzťahov v hospodárskej oblasti ako nadstavby politických vzťahov. S určitou mierou nadsadenia je možné konštatovať, že dobré vzťahy v hospodárskej oblasti sú dnes alfou a omegou dobrých diplomatických vzťahov medzi krajinami, keďže tieto dokážu preklenúť i tie zlé v politickej oblasti, a naopak - nedobré obchodno-ekonomické vzťahy môžu časom spôsobiť eróziu vynikajúcich politických vzťahov – čo môže byť aj prípad SR (a nielen v SČH).

V krajanskej oblasti treba opätovne upozorniť, že zaužívané formy pomoci SR vojvodinským Slovákom už nezodpovedajú aktuálnym potrebám tejto jedinej kompaktnej komunity. Prioritou je tiež vytvoriť konštruktívny a plnohodnotný komunikačný most medzi SR a predstaviteľmi Národnostnej rady Slovákov (NRS) za účelom definovania existujúcich problémov a hľadania optimálnych riešení vo vyššie načrtnutých otázkach. Prvým krokom bolo uskutočnenie pracovnej návštevy čelných predstaviteľov NRS na Slovensku ešte v decembri 2003.

### **Chorvátska republika**

V politickej oblasti je v priebehu roka 2004 žiadúce nadviazať kontakty s predstaviteľmi novozvoleného chorvátskeho parlamentu a novej chorvátskej vlády, ktorá sa ujala moci koncom roka 2003. Vhodnou príležitosťou na to bude realizácia plánovanej návštevy predsedu NR SR v ChR, predpokladanej návštevy ministra ZV ChR v SR (v rámci mechanizmu pravidelných recipročných návštev), prípadne návštev ďalších rezortných ministrov SR v ChR či naopak.

Keďže najvyšší predstavitelia ChR prejavovali v roku 2003 zvýšený záujem o skúsenosti SR z prístupového procesu, osobitne vo vzťahu k EÚ, no aj vo vzťahu k NATO, SR by ako nová členská krajina oboch zoskupení mala pokračovať v zdieľaní týchto skúseností.

V súlade s acquis EÚ bude SR musieť vynegetovať s ChR novú readmisnú dohodu a dohodnúť aj zmenu terajšej bilaterálnej dohody o bezvízových stykoch. Zastaraná je aj súčasná námorná dohoda a navyše SR a ChR ešte nemajú uzavretú potrebnú dohodu o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností.

Trvalou úlohou vo vzťahu k ChR je úsilie o ďalšie zintenzívnenie ekonomickej spolupráce pri zachovaní terajšej dobrej úrovne spolupráce v ostatných oblastiach.

Keďže v Chorvátsku žije po SČH druhá najväčšia skupina obyvateľov slovenskej národnosti na Balkáne (cca. 5 000 osôb), je žiaduce aby SR pokračovala v pomoci miestnym zahraničným Slovákom.

### **Albánska republika**

Vo vzťahu k AR je prioritou na rok 2004 príprava odloženej návštevy albánskeho ministra zahraničných vecí v SR, ktorú treba uskutočniť po jeho menovaní v 1. štvrtroku 2004, pričom je žiaduce, aby súčasťou návštevy bol aj podpis rozpracovanej dohody o zamedzení dvojitého zdanenia a dohody o spolupráci v oblasti cestovného ruchu, čo si podľa doterajších skúseností bude vyžadovať aktívnejší prístup MF SR. Navyše albánska strana má v úmysle navrhnúť, aby počas tejto návštevy bola uzavretá dohoda o spolupráci v oblasti KŠVZ a dohoda o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu. Návrhy oboch dohôd chce albánska strana predložiť v najbližšom čase.

So zreteľom na záujem albánskej strany o integračné skúsenosti SR by bolo žiaduce uskutočniť v priebehu roka 2004 pracovnú cestu delegácie ZV NR SR do AR a návštevu albánskych poslancov v SR, čím by sa zároveň podarilo nadviazať politický dialóg na parlamentnej úrovni, ktorý v súčasnosti absentuje. Rozvoju ekonomickej spolupráce by zasa

pomohla návšteva ministra hospodárstva SR v AR a vytvorenie slovensko-albánskej zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu.

V relácii SR-AR bude tiež nevyhnutné dokončiť revíziu zmluvnej základne, čo je spojené s otázkou formálneho zaradenia albánskeho dlhu voči SR do zoznamu platných bilaterálnych dohôd.

### **Macedónska republika**

Na 2. polovicu februára 2004 je plánovaná návšteva prezidenta SR R. Schustera v Skopje, pričom slovenskú delegáciu by mali tvoriť i niektorí ekonomickí ministri a podnikatelia. V tomto kontexte je dôležité ešte pred cestou prezidenta SR do MaR pripraviť pôdu pre naštartovanie dialógu v ekonomickej oblasti prostredníctvom návštevy príslušných macedónskych partnerov, ktorí by predstavili „manuál“ fungovania trhu spolu s podmienkami na vstup slovenského kapitálu (v zmysle záverov z návštevy I. Mitrevy v SR).

V súvislosti s návštevou prezidenta SR v Skopje sa ako nanajvýš aktuálna javí finalizácia pripravovanej dohody o zamedzení dvojitého zdanenia a dohody o sociálnom poistení, ako aj iniciovanie dohody o spolupráci v oblasti KŠVZ (obe strany prejavili záujem o jej uzavretie).

V stykovej oblasti je prioritou na rok 2004 tiež návšteva náčelníka GŠ OS SR M. Cerovského v Skopje (na pozvanie macedónskeho partnera M. Stamboliského) a konzultácie na úrovni ŠTAT MZV.

V súlade s dohodou o spolupráci v hospodárskej a ekonomickej oblasti podpísanou v máji 2002 počas návštevy prezidenta MaR Borisa Trajkovského v SR je prioritnou úlohou vytvorenie slovensko-macedónskej zmiešanej komisie pre hospodársku spoluprácu a slovensko-macedónskeho podnikateľského fóra.

Po oficiálnom vstupe SR do EÚ v máji 2004 sa vytvára priestor pre oživenie dialógu i na parlamentnej úrovni, ktorý vykazuje dvojročnú stagnáciu.

Pokiaľ ide o súčasný osobitný vízový režim medzi SR a MaR, konkrétny krok k jeho liberalizácii prišiel z macedónskej strany, ktorá predložila návrh na riešenie existujúceho stavu. V tejto súvislosti sa v roku 2004 očakáva expertné stretnutie oboch strán v Skopje.

### **Bosna a Hercegovina**

Najvýznamnejšou úlohou vo vzťahu k BaH v roku 2004 bude otvorenie samostatného ZÚ SR v Sarajeve. Dá sa predpokladať, že po jeho otvorení dôjde k rozšíreniu stykových, ekonomických, kultúrnych a ďalších aktivít a v ich dôsledku aj k zvýšenému záujmu o dianie v SR zo strany miestnych médií.

SR už ako členská krajina EÚ a NATO sa bude viac ako doteraz spolupodieľať na medzinárodnej spolupráci s BaH v smere jej ďalšej demokratizácie a bezpečnostnej a ekonomickej stabilizácie. BaH bola navyše zaradená do zoznamu krajín, kde má SR v úmysle v období rokov 2003-2006 smerovať svoju oficiálnu rozvojovú pomoc, pričom o konkrétnej forme tejto pomoci sa rozhodne na základe predložených projektov začiatkom roka 2004.

V zmluvno-právnej oblasti je žiadúce uskutočniť revíziu vzájomnej zmluvnej základne zdedenej po ČSFR a SFRJ. Vhodnou príležitosťou na to bude vstup SR do EÚ, keďže pri revízii zmlúv z minulosti bude možné zhodnotiť nielen ich aktuálnu potrebu, ale aj ich kompatibilitu s aquis EÚ. V roku 2004 sa navyše predpokladá podpísanie novej dohody o zrušení vízovej povinnosti pre držiteľov DP a SP a začatie rokovaní o kultúrnej dohode.

#### ***4.5. Vzťahy so štátmi Ázie, Afriky, Latinskej Ameriky, Austrálie a Oceánie***

V centre pozornosti zahraničnej politiky SR vo vzťahu k najvýznamnejším krajinám Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky naďalej zostáva presadzovanie aktívneho prístupu predovšetkým v hospodársko-ekonomickej oblasti.

Priority slovenskej zahraničnej politiky voči týmto krajinám, by mali vychádzať z diverzifikovaného prístupu k jednotlivým štátom na základe ich geopolitického významu a postavenia v medzinárodných vzťahoch. V súvislosti s potrebou väčšej vyváženosti obchodnej výmeny a hľadaním alternatívnych trhov sa ich význam ešte viac zvyrazňuje. Už v roku 2003 sa potvrdilo rozšírenie záujmu o tieto regióny, hlavne v ekonomickom rozmere diplomacie, ktorému sa podriaďujú aj plánované stykové aktivity na najvyššej úrovni do krajín prednostného záujmu. Pripravujú sa cesty prezidenta SR do Egypta, Malajzie, Singapuru a Indie, ktorých prvoradým cieľom bude získať záujem o prilákanie zahraničného kapitálu z týchto krajín na Slovensko. Prilákať dlhodobé zahraničné investície na Slovensko bude aj cieľom plánovanej oficiálnej návštevy predsedu vlády SR v Japonsku a Kórejskej republike v júni roku 2004. Rastúci význam Latinskej Ameriky vo vzťahoch s krajinami Európy bude rezonovať aj na III. sumite EÚ - Latinská Amerika v máji 2004 v Mexiku, kde sa predpokladá účasť predsedu vlády SR.

Rovnako z kvantitatívneho hľadiska štáty Ázie, BSV, Afriky a Latinskej Ameriky zohrávajú dôležitú úlohu v medzinárodných organizáciách a integračných regionálnych zoskupeniach. Významnú úlohu v multilaterálnej oblasti zohráva aj v minulosti zanedbaný prístup k veľkému počtu malých krajín Oceánie a Karibiku, ktorých podporu potrebuje SR získať v kandidatúrach do štruktúr OSN.

Pri presadzovaní politických i hospodárskych záujmov SR podriaďujúcich sa prioritám ZP SR a budúceho plnoprávneho členstva v EÚ a NATO dôjde v roku 2004 z ekonomických dôvodov k naplneniu Uznesenia vlády č.501 z 18. júna 2003: uzavretie ZÚ SR v Abu Dhabí, Santiago de Chile a Hanoji v termíne do 30.6.2004 (úloha B.2.); otvorenie ZÚ SR Kuvajt v termíne do 1.7.2004 (úloha B.3.); otvorenie ZÚ SR v Astane, Sarajeve a GK SR v Los Angeles a Šanghaji v termíne do 31.8.2003 (úloha B.4.); uzavretie ZÚ SR v Alžíri v termíne do 30.11.2004 (úloha B.5.). Bude to znamenať zvýšené nároky na činnosť zastupiteľských úradov SR, ktoré v rámci príslušných regiónov, prevezmú kompetencie a teritoriálnu pôsobnosť zrušených ZÚ. V krajinách, kde nie sú otvorené efektívne zastupiteľské úrady SR a doposiaľ neboli otvorené HK SR, je potrebné vyhľadať vhodných kandidátov na post honorárnych konzulov a naplniť plánovanú sieť zastúpení na úrovni HK SR.)

##### ***4.5.1. VZŤAHY SO ŠTÁTMI ÁZIE, AUSTRÁLIOU A ŠTÁTMI OCEÁNIE***

Profilujúcou črtou smerovania zahraničnej politiky voči **Čínskej ľudovej republike** bude aj v roku 2004 kontinuita. Predchádzajúci výkon zahraničnej politiky SR vo vzťahoch s ČĽR vytvoril také podmienky, aby vstup SR do EÚ v máji 2004 bol prínosom pre rozvoj slovensko-čínskych vzťahov a nie ich záťažou. Je možné predpokladať, že v budúcom roku sa ČĽR bude dať udržať vnútornú stabilitu a upevňovať si postavenie v medzinárodných vzťahoch. Pretrváva záujem slovenskej strany udržiavať otvorený, konštruktívny a priateľský dialóg na vysokej úrovni a v tejto súvislosti sledovať možnosť uskutočnenia návštevy predsedu vlády SR v ČĽR. S cieľom dosiahnuť vzájomnú vyváženosť bilaterálnych stykových aktivít, sledovať možnosť realizácie niektorých z pozvaní pre najvyšších predstaviteľov ČĽR, prezidenta, viceprezidenta, premiéra a ministra zahraničných vecí na návštevu SR. V oblasti rozšírenia hospodárskej spolupráce bude SR naďalej klásť dôraz na zvýšenie podielu

slovenského exportu vo vzájomnej obchodnej výmene, sledovať obchodnú politiku EÚ voči ČĽR a navrhovať opatrenia na harmonizáciu obchodnej politiky SR s obchodnou politikou EÚ. Osobitnú pozornosť bude SR venovať realizácii a rozširovaniu projektu výstavby elektrárne Shen Tou, ako aj stimulovať aktívnu a systematickú prezentáciu slovenských subjektov v teritóriu ČĽR, Hongkongu a Macaa. V oblasti kultúrnej a školskej spolupráce bude slovenská strana naďalej podporovať činnosť slovenského lektorátu na Pekinskej univerzite zahraničných štúdií a vysielanie lektorov čínskeho jazyka do SR.

SR bude venovať pozornosť systémovému riešeniu otázok súvisiacich s nelegálnou imigráciou čínskych občanov do SR v úzkej spolupráci s európskymi ZÚ a delegáciou EK s cieľom zosúladiť slovenskú vízovú politiku a prax s vízovou politikou a praxou EÚ, podporovať zahrnutie SR do dohody EK a ČĽR o vízach a zaradenie SR do čínskeho zoznamu schválených turistických destinácií. K citlivým otázkam (Taiwan, Tibet, ľudské práva ...) naďalej pristupovať rozvážne, nezaujímať konfrontačné postoje a cestou dialógu a prípadne rozvojovej pomoci prispievať k ich pozitívnemu vývoju. Vo vzťahu k „taiwanskej otázke“ naďalej vychádzať z princípu „jednej Číny“, súčasne však obhajovať podporu slovensko-taiwanskej spolupráce v oblasti hospodárstva a kultúry, ktorá je akceptovateľná zo strany ČĽR.

SR bude pokračovať v rozvinutom politickom dialógu s **Kórejskou republikou**. Pripravuje sa realizácia oficiálnej návštevy predsedu vlády SR a podpredsedu vlády a ministra hospodárstva SR spolu s podnikateľskou delegáciou v prvej poloviciu roku 2004. S cieľom dosiahnutia rovnováhy v stykových aktivitách usilovať o návštevy vysokých kórejských predstaviteľov v SR (uvažuje sa o návšteve ministra obchodu, priemyslu a energetiky KR v SR). Pokračovať v spolupráci medzi parlamentmi oboch krajín a v efektívnej činnosti Skupín priateľstva a spolupráce oboch zákonodarných zborov. Spolupracovať na presadzovaní záujmov a vzájomnej podpore kandidátúr na medzinárodných fórach. Naďalej prezentovať záujem SR o otvorenie efektívneho zastupiteľského úradu Kórejskej republiky v Bratislave.

Pokračovať v uskutočňovaní výmen podnikateľských misií a prehľbovaní kontaktov medzi partnerskými ekonomickými organizáciami SR a KR. Naďalej aktívne prezentovať záujem SR o získanie predpokladanej investície v Európe a v tejto súvislosti uzavrieť rozpracovanú dohodu o vzájomnej ochrane a podpore investícií. Monitorovať aktivity kórejskej automobilovej spoločnosti Hyundai Motor Company, v súvislosti s plánovanou investíciou vo výške 1,5 mld. USD v Európe a prispievať všetkými aktivitami k rozhodnutiu o umiestnení investície na Slovensku (SR bola v novembri 2003 zaradená medzi dve preferované krajiny kde Hyundai plánuje investovať).

Venovať pozornosť v zvýšení vzájomného obchodného obratu a zníženiu pasívneho salda SR vo vzťahu ku Kórejskej republike a uzavretiu obchodnej dohody a uskutočnenie revízie zmluvnej základne.

Naďalej pripomínať záujem SR o otvorenie efektívneho ZÚ KR v Bratislave.

Voči **Japonsku** dôsledne presadzovať zahraničnopolitické záujmy SR a prezentovať SR ako spoľahlivého partnera, prostredníctvom prehľbovania politických kontaktov a pravidelného politického dialógu na rôznych úrovniach vytvárať vhodné podmienky pre všestranný a harmonický rozvoj vzájomných vzťahov. Naďalej sa usilovať o realizáciu návštevy SR na úrovni člena japonskej vlády s cieľom znížiť asymetriu vo vzájomných kontaktoch. Napomáhať ďalšiemu rozvoju priamej spolupráce medzi jednotlivými rezortmi oboch krajín s cieľom dosiahnuť širokú a flexibilitnú spoluprácu, podľa intenzity bilaterálnych vzťahov a potrieb navrhovať kontakty rezortných ministrov. Podporovať spoluprácu v medzinárodných organizáciách, využívať možnosti vzájomnej podpory na pôde medzinárodných organizácií a usilovať o získanie podpory Japonska pre kandidatúru SR na

post nestáleho člena BR OSN (2006-2007). Koordinovať zahranično-politickú líniu SR voči Japonsku s krajinami EÚ a V-4, sledovať a analyzovať vnútornú a zahraničnú politiku krajiny akreditácie, pravidelne informovať ústredie o vývoji a navrhovať konkrétne opatrenia zamerané na rozvoj bilaterálnej spolupráce. Zamerať sa v ekonomickej oblasti na aktívne ovplyvňovanie vytvárania optimálnych podmienok pre prílev japonských investícií na Slovensko, spoluúčasť na tvorbe vhodného marketingového produktu a zabezpečovanie spätnej väzby, umožňujúcej objektívne hodnotenie činnosti jej konkrétnej realizácie. Využiť vstup SR do EÚ v teritóriu na propagáciu slovenských investičných zámerov.

V oblasti KŠVZ prezentovať SR ako krajinu s kultúrnymi tradíciami a potenciálom, podporovať priame kontakty medzi univerzitami a vedeckými inštitúciami, udržať doterajšiu prax pridelenia grantov japonskej vlády slovenským inštitúciami, podporovať poskytovanie štipendií japonskou stranou, rozvíjať všestrannú spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami a nadáciami a nadviazať spoluprácu s novým predsedom „Japonsko-slovenského parlamentného výboru priateľstva,.. V oblasti zmluvno-právnej a konzulárnej dôsledne dbať na dodržiavanie a realizáciu platných zmlúv v rámci zmluvnej základne, v súvislosti s procesom zosúladovania medzinárodnoprávných záväzkov SR so zmluvnou základňou EÚ dorenegociovat' obchodnú dohodu medzi SR a Japonskom. Neustále sledovať vývoj v oblasti vízovej politiky Japonska a najmä jej uplatňovania voči krajinám SVE, presadzovať jednotný prístup ku štátom V-4. Naďalej pokračovať v úsilí na obsadenie miesta HK.

Nosným cieľom zahraničnej politiky SR voči **Indickej republike**, ako jedného z najdôležitejších partnerov SR v Ázii, by mala byť podpora oživenia vzájomnej spolupráce v ekonomickej oblasti a jej povýšenie na novú kvalitatívnu úroveň spolu s uskutočnením odložených bilaterálnych stykových aktivít. Je potrebné nájsť vhodný termín na návštevu prezidenta SR, predsedu NR SR a ministra obrany SR do Indie a usilovať sa o návštevu ministra zahraničných vecí Indie v SR. V ekonomickej oblasti je potrebné zintenzívniť spoluprácu a kontakty medzi ekonomickými rezortmi oboch krajín a pokračovať v kontaktoch medzi obchodnými komorami SR a Indie. Významným príspevkom by malo byť 5. zasadnutie medzivládnej Slovensko-indickej zmiešanej komisie pre hospodársku a obchodnú spoluprácu, ktorá by sa mala uskutočniť v Bratislave v priebehu roku 2004. Konkrétny termín bude stanovený dodatočne v závislosti od stanoviska indickej strany.

Nájsť vhodnú príležitosť v r. 2004 na podpis rozpracovaných memoránd o porozumení medzi Združením obranného priemyslu SR a CII (Confederation of Indian Industries), ako aj SOPK a AIAI (All-India Association of Industries). Ekonomicko-obchodným aktivitám by napomohlo vytvorenie indicko-slovenskej obchodnej komory, ktorú avizovala AIAI (All Indian Association of Industries) v Mumbai. V kultúrnej oblasti iniciovať a pripraviť podpísanie programu spolupráce medzi ministerstvami kultúry oboch krajín. Posilneniu prítomnosti SR v hospodárskom centre Indie Mumbai by napomohlo urýchlené otvorenie honorárneho konzulátu SR už v prvej polovici r. 2004.

V bilaterálnych vzťahoch medzi SR a **Vietnamskou socialistickou republikou** pokračovať v ich transformácii smerom k pragmatickej spolupráci. Eliminovať dopady uzatvorenia ZÚ SR v Hanoji na rozvoj možnej spolupráce (v zmysle Uznesenia vlády SR č. 501 z 18.6.2003 sa ZÚ Hanoj uzatvára k 30. 6. 2004). Dôvodom tohto rozhodnutia je stagnácia rozvoja v politickej a predovšetkým v obchodno-ekonomickej oblasti. V súvislosti so vstupom SR do EÚ spolupracovať na príprave readmisnej dohody. Využívať možnosti spolupráce v rámci rozvojovej pomoci poskytovanej SR.

Ekonomická spolupráca a rozvoj politického dialógu zostanú aj v roku 2004 prioritnými oblasťami v zahraničnej politike SR voči **Indonézii, Singapuru a Filipínam**. Naše vzťahy budú nadobúdať väčší význam v týchto oblastiach, najmä po vstupe SR do EÚ. Prezentácia SR ako člena EÚ a aktívna účasť SR na dialógu EÚ s týmito krajinami

individuálne, alebo v rámci dialógu EÚ-ASEAN bude významnou agendou v roku 2004. Po harmonizácii existujúcich nástrojov a mechanizmov spolupráce s mechanizmami EÚ bude SR usilovať, aby sa v roku 2004 otvorili rokovania o uzatvorení ďalších zmluvných dokumentov kompatibilných s EÚ. Cieľom ZP SR bude popri európskej dimenzii aj snaha o prehĺbvanie bilaterálnej spolupráce. Začiatkom roka 2004 je plánovaná realizácia odloženej pracovnej návštevy ŠTAT MZV SR I. Korčoka v Indonézskej republike a Singapurskej republike. Vzhľadom na prezidentské voľby v roku 2004 zostáva otvorenou otázka realizácie odloženej oficiálnej návštevy prezidenta SR tak v Indonézii, ako aj v Singapure. V roku 2004 by malo dôjsť k 1. zasadnutiu zmiešanej komisie, ktorej vznik vyplýva z obchodnej dohody podpísanej v Bratislave počas návštevy indonézskej prezidentky.

**Austrália, Nový Zéland** – v politickej oblasti presadzovať zintenzívnenie stykových aktivít medzi oboma krajinami na parlamentnej a vládnej úrovni. Prioritnú pozornosť venovať vzájomnej informovanosti a kontaktom v ekonomickej sfére. Využívať všetky dostupné fóra a možnosti na prezentovanie SR ako krajiny s bezpečným a výhodným komerčným a investičným prostredím za účelom zintenzívnenia hospodárskych vzťahov, resp. navýšenia priamych investícií. Intenzívne presadzovať kandidatúru SR na miesto nestáleho člena BR OSN na roky 2006 – 2007. Zamerať sa na presadenie zmeny postoja vo vízovej otázke vo vzťahu k SR ako novému členovi EÚ v záujme odstránenia nerovnosti pri uplatňovaní vzájomného vízového režimu. Rozvíjať spoluprácu v oblasti KŠVZ a presadzovať politiku SR voči krajanom prostredníctvom tradičných novokoncipovaných aktivít.

Hlavným zameraním ZP SR voči **Bangladéšu, Nepálu a Maledívam** by malo byť získavanie podpory záujmom SR v medzinárodných organizáciách, ako aj hľadanie možností rozvoja ekonomickej spolupráce. Existuje reálny priestor spolupráce so **Srí Lankou** v obchodno – ekonomickej oblasti, najmä ponukou priemyselnej produkcie a špeciálu. Doterajšia činnosť HK SR v Colombe dáva predpoklad zvýrazneniu prítomnosti SR na Srí Lanke.

Hlavnou úlohou pôsobenia SR voči **Thajskému kráľovstvu** v nasledujúcom období bude udržiavať vyvážený politický dialóg, usilovať o prehĺbenie existujúcich vzťahov vo všetkých oblastiach spoločného záujmu a v maximálnej miere využiť potenciál ekonomickej spolupráce. Primeraná pozornosť bude venovaná udržiavaniu základných kontaktov a možnostiam oživenia spolupráce s **Kambodžou, Laosom** a podľa vývoja situácie aj s **Myanmarom**. V stykovej oblasti sa usilovať o uskutočnenie návštevy thajského predsedu vlády v SR v prípade jeho cesty do Európy, realizáciu odloženej návštevy splnomocnenca vlády pre obchod s krajinami Európy a Ameriky v SR v prvom polroku 2004. V ekonomickej oblasti bude potrebné ďalej zintenzívniť podporu priamych kontaktov podnikateľských subjektov s orientáciou na najvýznamnejšie thajské spoločnosti a napomáhať uskutočneniu recipročnej návštevy thajskej podnikateľskej misie v SR. Zvýšený dôraz klásť na prezentáciu slovenskej špeciálnej techniky v regióne. V zmluvno-právnej oblasti iniciovať podpis obchodnej dohody s Thajskom po vstupe SR do EÚ. Uskutočniť záverečné kolo expertných rokovaní k návrhu dohody o zamedzení dvojitého zdanenia v Bangkoku a expertné rokovania k dohode o podpore a ochrane investícií. Rozvíjať kultúrne, vedecké, školské a športové kontakty medzi SR a Thajskom.

Vo vzťahu k **Malajzii** usilovať o skvalitnenie vzájomných vzťahov, ustanoviť pravidelný politický dialóg, s hlavným dôrazom na obchodno – ekonomickú spoluprácu, zameranú na zvýšenie obratu vzájomnej obchodnej výmeny a snahu o získavanie malajzijských investícií do slovenskej ekonomiky. Iniciovať nadviazanie kontaktov s jednotlivými federálnymi štátmi a provinciami Malajzie. V stykovej oblasti pripraviť oficiálnu návštevu prezidenta SR v Malajzii v druhej polovici r. 2004 za účasti ďalších rezortných ministrov a zástupcov ekonomických a podnikateľských subjektov. Usilovať

o realizáciu návštevy ŠTAT MZV SR, ako aj recipročnej návštevy ministra zahraničných vecí Malajzie v SR. Presondovať možnosti návštev ďalších vysokých predstaviteľov Malajzie do SR s dôrazom na obchodno-ekonomickú spoluprácu. V zmluvno-právnej oblasti sa bude potrebné zamerať na efektívne dobudovanie pragmatickej základne, predovšetkým s dôrazom na hlavné zmluvy pre oblasť hospodárskej spolupráce. V obchodno-ekonomickej oblasti využiť všetky možnosti prezentovania ekonomiky SR a jej výhodného investičného prostredia pre aktivizáciu kontaktov partnerských organizácií po línii SOPK, SARIO a AZZZ. Napomáhať zabezpečeniu účasti slovenských firiem na pripravovaných tendroch vrátane špeciálu.

V oblasti KŠVZS usilovať o presadzovanie finančne nenáročných, ale efektívnych foriem kultúrnej spolupráce, podľa možnosti v tesnej koordinácii s ostatnými členskými krajinami EÚ. V oblasti školstva bude presadzovať a propagovať možnosti štúdia pre samoplatcov, vo vedeckej oblasti usilovať o nadviazanie priamych kontaktov medzi vzdelávacími a vedeckými inštitúciami. V konzulárnej oblasti je potrebné zamerať sa na zriadenie honorárnych konzulátov v Malajzii a vytypovanie kandidátov na post honorárnych konzulov.

SR bude sledovať vývoj vnútropolitickej a ekonomickej situácie v **Kórejskej ľudovodemokratickej republike** a v prípade pozitívneho vývoja identifikovať sféry možnej spolupráce. Nadalej sledovať otázku možného riešenia pohľadávok SR voči KĽDR. Podporovať postoj EÚ k riešeniu otázky jadrového programu KĽDR a v širšom kontexte potrebu bezjadrového a stabilného kórejského polostrova, a to aj prostredníctvom Rady guvernérov MAAE.

V relácii s **Mongolskom** je potrebné podporovať oživenie obchodno-ekonomickej spolupráce. Nadalej sledovať otázku riešenia pohľadávok SR voči Mongolsku. Vykonať revíziu dvojstrannej zmluvnej základne. Pre oživenie spolupráce využívať zahraničnú pomoc SR, existenciu Honorárneho konzulátu SR v Ulánbátare a potenciál skupiny mongolských občanov, ktorí v minulosti študovali v SR.

Vo vzťahu k **sultanátu Brunej** priakreditovať veľvyslanca SR v Malajzii i pre Brunej a uskutočniť nástupné návštevy v krajine. Hlavnou úlohou SR by malo byť nadviazanie bližších kontaktov s brunejskou vládou a podnikateľskou sférou krajiny s cieľom zvýšenia ekonomickej prítomnosti SR v Bruneji. V konzulárnej oblasti pripraviť návrh na zriadenie honorárneho konzulátu SR v Bruneji a vytypovať kandidáta na post honorárneho konzula.

#### **4.5.2. VZŤAHY SO ŠTÁTMI BLÍZKEHO A STREDNÉHO VÝCHODU A SEVERNEJ AFRIKY**

Rok 2004 bude ďalším rokom hľadania východísk zo začarovaného kruhu násilia a snahy o nájdenie optimálnych podmienok pre ďalší chod blízkovýchodného mierového procesu. Šance na jeho postup sa budú odvíjať od troch hlavných faktorov: tlaku medzinárodného spoločenstva reprezentovaného Kvartetom, volebného obdobia v USA a vývoja v samotnom regióne Blízkeho východu.

Izraelskí predstavitelia vyjadrujú silný záujem o všestranné prehĺbenie slovensko-izraelských vzťahov. Slovensko vnímajú ako partnera, ktorý by po vstupe do EÚ mohol byť Izraelu nápomocný pri zlepšení jeho vzťahov s EÚ a štátmi západnej Európy. Po vstupe do EÚ predstavuje SR pre Izrael aj bezpečného partnera pre ďalšie umiestňovania investícií a širší rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce vôbec. Prioritou v stykovej činnosti v budúcom roku bude realizácia návštev predsedu Knesetu R.Rivlina a podpredsedu vlády a ministra obchodu a priemyslu E.Olmerta v SR (návšteve E.Olmerta má vo februári 2004 predchádzať návšteva expertnej skupiny v SR). V obidvoch prípadoch je potrebné zaslať

písomné pozvanie partnerov k návšteve SR. Izraelská strana deklaruje rastúci záujem o regionálne konzultácie s krajinami V4. Predseda vlády M.Dzurinda prisľúbil pri rokovaní s A. Sharonom presondovať záujem partnerov v rámci V4 o pozvanie A.Sharona na najbližšiu schôdzku predsedov vlád V4. V rámci rozvoja medziparlamentných stykov pokračovať pozvaním predsedu zahraničného a brannobezpečnostného výboru Knesetu Y.Shteinitza, ktorý o návštevu SR prejavil záujem.

V rámci boja proti všetkým formám neznášanlivosti pokračovať v účasti slovenských pedagógov na seminároch o holokauste organizovanom múzeom holokaustu Yad Vashem v Jeruzaleme.

Hospodárske vzťahy medzi SR a Izraelom sú postavené na komplexnej zmluvnej základni (ostáva doriešiť ratifikáciu podpísanej dohody o podpore a vzájomnej ochrane investícií z izraelskej strany). Zhoršená ekonomická situácia v Izraeli stále viac núti miestnych podnikateľov k vývozu kapitálu mimo Izrael. V hodnotenom období bol zrejmý nárast záujmu o preverenie nových podnikateľských možností, vrátane investícií. Na túto tendenciu by bolo vhodné naviazať efektívnejšou propagáciou Slovenska (turistických možností) a slovenského priemyslu (výrobných a služieb) širšou účasťou slovenských subjektov na výstavách a seminároch poriadaných izraelskou stranou. (V roku 2003 na medzinárodnej výstave Agritech 2003 sa zúčastnila jedna firma zo Slovenska a na technologickej výstave Technology 2003 ani jedna firma). Za negatívne považujeme neúčasť SARIO na uvedených akciách, vrátane podnikateľského seminára počas oficiálnej návštevy predsedu vlády SR

K väčšej úspešnosti vo verejných zákazkách je potrebné, aby slovenskí dodávatelia zintenzívniť svoju prítomnosť v Izraeli. Tendre menšieho rozsahu obvykle obsahujú podmienku registrácie firmy a existencie atestov vystavených izraelskými úradmi. U veľkých infra-štruktúrnych tendrov (dopravné stavby, energetika) sa predpokladá účasť v medzinárodných konzorciách, ktorých formovanie je dlhodobou záležitosťou a vyžaduje náležitú prípravu a postupné vybudovanie potrebných kontaktov. MZV SR plánuje v spolupráci so SARIO zorganizovať v Tel Avive seminár o podpore zahraničných investícií v SR. Záujem izraelských investorov je hlavne o hotely, kancelárske budovy a nákupné strediská.

Ďalšou možnosťou zvýšiť záujem o vstup investícií na Slovensko, je väčšia podpora výskumu a vývoja zo slovenskej strany a väčší záujem slovenských inštitúcií (univerzity a akadémia) o spoluprácu v rámci programu FP5 a FP6 s izraelskými partnermi. Táto spolupráca by stimulovala izraelské hi-tech firmy, ktoré sú nútené v súčasnosti investovať v iných krajinách do výskumu, kde je to lacnejšie. Možnosť efektívneho založenia a rozvoja hi-tech priemyslu poskytuje účasť SR na vesmírnom programe Izraela, ku ktorému bola SR pozvaná počas návštevy prezidenta M.Katsava v SR a následne pri návšteve predsedu vlády SR v Izraeli. Účasť na vývoji, výrobe a využívaní mikrosatelitov otvára pre SR možnosť prístupu k najnovším technológiám a ich komerčnému využitiu na tretích trhoch v spolupráci s izraelským partnerom. V spolupráci s izraelskou stranou zabezpečiť organizáciu seminára (január 2004) o inkubátoroch hi-tech priemyslu, za účasti skupiny izraelských expertov, ktorý by mal predchádzať návšteve podpredsedu vlády a ministra priemyslu a obchodu E.Olmerta v SR vo februári 2004.

V záujme oživenia slovensko - **palestínskeho** politického dialógu ZÚ odporúča v roku 2004 pozvať na návštevu SR ministra pre plánovanie a medzinárodnú spoluprácu N.Shaatha, ktorý sa z technických dôvodov (účasť na pohrebe v Gaze) nemohol stretnúť s ministrom ZV SR počas jeho oficiálnej návštevy Izraela v apríli 2003. Ostatná návšteva N. Shaatha v SR sa uskutočnila v máji 2000.

Teroristický útok voči USA 11.9.2001 a neskoršie vojenské operácie USA voči

Afganistanu sústredili na oblasť Blízkeho a Stredného východu zvýšenú pozornosť, vzhľadom k prítomnosti a aktivite v regióne celého radu organizácií, označovaných zo strany USA ako teroristických, ako aj predpokladaným stopám páchatel'ov teroristických akcií v USA, vedúcim do tejto oblasti. Vojna v Iraku medzinárodnú pozornosť tomuto regiónu ďalej posilnila.

Východiskami pre pôsobenie zahraničnej politiky SR v **Iraku** v roku 2004 v politickej oblasti budú realizácia dohody podpísanej 15.11.2003 medzi Koaličným dočasným úradom (CPA) a Irackou vládou radou (IGC) o urýchlenní demokratizačného procesu v krajine s cieľom čo najskôr dosiahnuť obnovenie nezávislosti a suverenity Iraku, najneskôr do 31.5.2004 zvolenie Prechodného národného zhromaždenia, odovzdanie vládnej moci do rúk Iračanov (do 30.6.2004), schválenie Základného zákona „dočasnej ústavy“ platnej do parlamentných volieb (v roku 2005). V hospodárskej oblasti pôjde predovšetkým o účasť slovenských firiem na príprave a realizácii projektov IGC a CPA v rámci obnovy a rekonštrukcie irackého hospodárstva a infraštruktúry. Základným faktorom pre naplnenie cieľa naďalej zostáva bezpečnostná situácia v krajine a regióne, existujúca vládna línia a ďalšie pôsobenie jednotiek OS SR v medzinárodnej koalícii vedenej USA, resp. v medzinárodných silách pod záštitou OSN a NATO. Na obnovu a prehĺbenie bilaterálnych vzťahov bude nutné vytvoriť podmienky pre realizáciu výmen na najvyššej úrovni, prioritne spojených s návštevou slovenskej žienijnej jednotky pôsobiacej v meste Hillah.

Na podporu ekonomických záujmov bude nutné v Iraku otvoriť efektívne zastúpenie OBEO a rozšíriť činnosť kancelárie SARIO. V rámci rozvojovej pomoci bude nutné sledovať plnenie vládneho uznesenia (č.1002/03), ktorým sa SR zaviazala pripraviť a realizovať projekty obnovy a rekonštrukcie v Iraku v gescii rezortov financií, vnútra, obrany, hospodárstva, zdravotníctva a školstva, otvorená ostáva otázka vyrovnanía štátneho dlhu. Do budúcnosti bude potrebné zvážiť možnosti kapitalizácie politického postoja SR a investícií do rekonštrukcie Iraku tak, aby sa dosiahla dvojsmernosť finančných tokov. Ich možnosti sa črtajú, popri už uvedených oblastiach záujmu slovenských firiem, aj v aktívnej participácii SR na akvizícii a výcviku irackých špecialistov na odmiňovanie. Podobne bude vhodné hľadať možnosti užšej spolupráce medzi SR a Kuvajtom pri hradenom výcviku irackých ženistov a policajtov.

Na rozdiel od vojny v Perzskom zálive v r. 1991, keď bola **Sýria** jednou z krajín protiirackej koalície, tentokrát Damask zaujal voči vojenským aktivitám proti Iraku odlišný postoj, ktorý ho nedvojzmyselne zafixoval na stranu podpory protiamerických záujmov. Reakciou USA bolo verbálne odmietnutie a odsúdenie sýrskej pozície, označenej ako sabotujúcej postup spojeneckých jednotiek, až po pripravované sankcie voči Sýrii. Nenaplnili sa vízie potenciálneho katastrofického scenára vývoja v regióne, predpokladajúceho o.i. obrovskú a chaotickú vlnu utečencov, prudký vzrast ceny ropy, možné použitie zbraní hromadného ničenia, celý komplex negatívnych ekonomických procesov, sprevádzajúcich rozsiahlu vojenskú operáciu v bezprostrednom susedstve.

Sýrsky prístup voči vojne v Iraku i konkrétny spôsob ako vojna prebehla budú takto determinovať reality, s ktorými sa bude Sýria stretávať v r. 2004. S veľkými obavami Damask sleduje formovanie post-Saddámovského politického usporiadania v Iraku, kde má obavy z nožnej fragmentácie krajiny, ako aj proamerickej orientácie nástupníckeho štátu (štátov), čo by považoval za nežiadúce posilnenie svojho obkľúčenia americkými spojencami (popri Turecku, Izraeli a Jordánsku) s negatívnym dopadom na svoju vlastnú ďalšiu politickú orientáciu, ako aj napredovanie procesu modernizácie a liberalizácie.

Pri ďalšom postupe a konkrétnych formách pôsobenia ZP SR voči **Sýrii, Libanonu a Jordánsku** bude nutné zohľadniť nielen reálny dopad možností, ktoré má SR vo svojej

situácii malej krajiny bez významnejších ekonomických i iných záujmov predmetných krajín, ale aj špecifické bilaterálne zvláštnosti (v prípade Sýrie problematiku rozsiahlej a doteraz nesplatenej zadĺženosti). Konkrétne kroky i ich osobitú formu je preto žiaduce konzultovať a koordinovať s krajinami NATO a EÚ v záujme hľadania účinného a funkčného postupu, ktorý by umožnil efektívne angažovanie sa SR v smere podpory pôsobenia, vedúceho k vykoreneniu medzinárodného terorizmu a jeho hrozieb, avšak ktorý by súčasne zohľadnil a nepoškodil špecifické záujmy SR u zainteresovaných krajín regiónu Blízkeho východu.

Z hľadiska obchodných vízií na rok 2004 bude úsilie OBEO Damask sústredené na realizáciu veľkých investičných akcií najmä v oblasti energetiky a železničnej dopravy. OBEO dáva prednosť vo svojich aktivitách realizovaniu väčších projektov, ktoré môžu byť pre Slovensko významným prínosom. V oblasti vrcholných stykových aktivít má platné a doteraz nevyužitú pozvanie k návšteve SR prezident Sýrie (tlmočené v r. 2001 počas návštevy prezidenta SR v Damasku). Platné pozvanie k návšteve SR má aj jordánsky kráľ (pozvanie prezidenta SR bolo odovzdané v septembri 2002). Jordánska strana predbežne naznačila záujem kráľa Abdulláha uskutočniť doteraz prvú oficiálnu návštevu vybraných krajín strednej a východnej Európy v priebehu r. 2004.

Krajiny GCC (Gulf Cooperation Council - Rada pre spoluprácu arabských krajín Perzského zálivu) budú v nadchádzajúcom období klásť dôraz na ekonomický rozvoj a prehĺbovanie obchodno-hospodárskej spolupráce s najvyspelejšími krajinami Európskej únie a Severnej Ameriky, ako aj Austráliou, Čínou, Japonskom a Kóreou.

V tomto smere je žiaduce, aby SR venovala regiónu GCC zvýšenú pozornosť, čo by sa malo odraziť predovšetkým v rozšírení oficiálneho diplomatického zastúpenia SR v krajinách GCC a zriadením plnohodnotného ZÚ v Kuvajte v roku 2004. Okrem toho by bolo mimoriadne pozitívne opätovné zriadenie Slovenského obchodného centra v Dubaji pod záštitou MH SR (SARIO), prípadne ak to rozpočtová situácia umožní - vytvorenie KÚ Dubaj.

Vychádzajúc z hodnotenia ZP SR v relácii GCC za rok 2003 ako aj z vyššie uvedených predpokladov vývoja situácie v regióne GCC v r. 2004 by priority činnosti ZÚ Abú Dhabí v nadchádzajúcom období okrem zabezpečovania bilaterálnych stykových aktivít jednotlivých rezortov mali tvoriť aktivity - posilňovanie hospodárskej prítomnosti slovenských podnikateľských subjektov na trhoch jednotlivých krajín GCC formou zlepšovania kontaktov s miestnymi partnermi a následne priamym prenikaním slovenských exportérov na uvedené trhy, spoluorganizovaním veľtrhov a výstav slovenskej produkcie, napomáhaním aktívnej účasti slovenských podnikov na medzinárodných výstavách v tomto teritóriu a vytváraním slovenských obchodných centier v oblasti GCC, podpora kontaktov medzi národnými leteckými prepravcami s cieľom rozšíriť možnosti priameho leteckého spojenia medzi SR a krajinami GCC, v zmysle uznesenia vlády SR pripraviť a zabezpečiť uzavretie ZÚ SR Abú Dhabí do 30. júna 2004.

Prioritou zahraničnopolitického záujmu krajín Zálivu bude aj v r. 2004 Irak. Po stabilizovaní bezpečnostnej situácie a až po zvolení demokratickej vlády v Iraku možno očakávať otvorenie zastupiteľstiev krajín Zálivu, ako aj nadviazanie efektívnej hospodárskej spolupráce. Kuvajt bude v irackej otázke stále hrať najvýznamnejšiu úlohu z arabských krajín, naďalej bude ekonomicky profitovať a obchod bude prechádzať cez kuvajtské firmy. Možno očakávať, že USA budú uvoľňovať projekty aj iným krajinám, aby tak vytvorili čo najširšiu platformu medzinárodnej účasti v kauze USA - Irak, ako aj kvôli tomu, aby zamestnávali v Iraku čo najmenší počet svojich občanov (minimalizácia strát); preto možno očakávať mnohé ponuky pre subdodávateľov. Medzi ďalšie dôležité úlohy bude patriť príprava podmienok na otvorenie ZÚ Kuvajt a jeho personálne posilnenie (odporúčané zloženie: veľvyslanec, zástupca vv. (politická, konzulárna a kultúrna agenda), obchodný radca (pokrýval by aj juh Iraku), hospodár a komunikačný pracovník v jednej osobe)

Vo vzťahu k **Iránskej islamskej republike** je na rok 2004 naplánovaných niekoľko stykových aktivít. V polovici januára 2004 sa uskutočnia medziministerské konzultácie na úrovni námestníkov ministrov v Bratislave.

Z ministerských kontaktov by malo dôjsť k uskutočneniu 3. zasadnutia Spoločnej hospodárskej komisie v 1. štvrťroku 2004 v Teheráne na úrovni PPV a MH Pavla Ruska. V sprievode ministra hospodárstva by mala byť delegácia podnikateľských subjektov, čo by umožnilo uskutočniť aj Business fórum v gescii obchodných a priemyselných komôr oboch krajín. Irán prejavuje záujem o pozvanie predsedu ZV NR SR J. Figeľa, ktorá prichádza do úvahy po konštituovaní nového Madžlisu po parlamentných voľbách 20. februára 2004. Po návšteve predsedu ZV NR SR by sa mohla pripravovať oficiálna návšteva Iránu predsedom NR SR (recipročne návšteva predsedu Madžlisu v SR).

Teritórium **severnej Afriky** vykazuje niekoľko významných špecifik, ktoré sú určujúce pre stanovenie celoregionálneho i bilaterálneho prístupu SR v jej ZP na dané obdobie. Predovšetkým z pohľadu členstva SR v EÚ a NATO ide o skutočnosť bezprostrednej geostrategickej blízkosti krajín severnej Afriky s členskými krajinami EÚ a NATO. Obe, pre politiku Európy strategické a určujúce organizácie, už tradične vedú intenzívny politický a ekonomický dialóg s krajinami severnej Afriky, resp. Stredomoria. SR sa od počiatku aktívne hlási k iniciatívam vyvíjaným hlavne v rámci EÚ - konkrétne: tzv. Barcelonský proces, „Wider Europe“, Dialóg medzi kultúrami a civilizáciami. Nezanedbateľným je fakt, že väčšina z krajín Stredomoria má s EÚ k dnešnému dňu už podpísané Asociačné dohody. Ministerstvo zahraničných vecí bude preto pokračovať v reštrukturalizácii a budovaní svojej novej „európskej“ zahraničnej politiky voči krajinám vymedzeného regiónu. V roku 2004 SR plne vstúpi do zahranično-politických i ekonomických a právnych záväzkov EÚ, ktorá je pre väčšinu krajín severnej Afriky najvýznamnejším zahranično-politickým partnerom. V tejto súvislosti bude nevyhnutné stanoviť si v regióne severnej Afriky jasné priority, a to ako z pohľadu čisto bilaterálneho, tak z pohľadu členskej krajiny EÚ. Bude nevyhnutné i v spolupráci s „Európskou sekciou“ MZV SR vypracovať účinné postupy na efektívne prezentovanie a presadzovanie vlastných národných zahraničnopolitických záujmov SR i na zabezpečovanie podpory oprávnených a z pohľadu SR odôvodnených záujmov konkrétnych krajín regiónu v rámci štruktúr EÚ.

Ďalšou nemenej dôležitou súčasťou nášho prístupu ku krajinám regiónu severnej Afriky by zo strany SR (či už v spolupráci s medzinárodným spoločenstvom a partnermi, alebo individuálne) malo byť poskytovanie účinnej asistencie a rozvojovej pomoci zameranej hlavne na nasledovné oblasti: ekonomický rozvoj a regionálna spolupráca, podpora sociálno-ekonomických reforiem, zmiernovanie dopadov globalizácie a znižovanie miery chudoby, ochrana životného prostredia, posilňovanie politickej stability, demokratizácia a budovanie administratívnych štruktúr, boj proti terorizmu, dodržiavanie a rozvoj ľudských práv i princípov právneho štátu, boj proti AIDS. SR sa vo vymedzených oblastiach bude naďalej snažiť vystupovať aktívne a v zhode s rámcami stanovenými OSN, EÚ, OECD i ostatnými relevantnými organizáciami.

V načrtnutom rámci sa v roku 2004 SR v zahranično-politických bilaterálnych vzťahoch zameria hlavne na rozvoj vzťahov s ťažiskovými krajinami regiónu: **Egypt, Líbya, Maroko, Tunis**. Tieto krajiny predstavujú z hľadiska zahraničnopolitických záujmov SR dôležitú oblasť s významným ľudským i ekonomickým potenciálom, ktorej význam sa zvyšuje v dôsledku jej blízkosti k Európe. Vzhľadom na aktuálne zahraničnopolitické trendy a vnútorné potreby SR bude tam, kde k tomu existujú vhodné podmienky, dôraz kladený predovšetkým na ekonomickú dimenziu diplomacie s cieľom presadzovať priamu spoluprácu a kontakty medzi podnikateľskými subjektami i jednotlivými rezortmi. Toto však nebude možné uskutočniť bez viacnásobnej intenzifikácie vzťahov medzi MZV SR a MH SR, resp.

bez jasného a plne efektívneho doriešenia zostávajúcich kompetenčných otázok. Stále dôležitejšou v danom duchu bude i spolupráce medzi MZV SR a SOPK. Prioritou a konečným cieľom všetkých snáh by sa na strategickej úrovni mala stať aktívna, efektívna a mnohostranne zameraná propagácia konkrétnych možností vzájomnej spolupráce koncentrovaná na možnosti obchodnej a investičnej spolupráce, turistiky, ale aj kultúrnej a školskej výmeny.

Vzťahy k zostávajúcim krajinám regiónu budú naďalej poznačené snahou o kontinuálne a aktuálne mapovanie vnútropolitického diania i domácich zahraničnopolitických aktivít, a to s dôrazom na vypracúvanie analýz zodpovedajúcich aktuálnym potrebám a národným záujmom SR. Dôležitou úlohou pre slovenskú diplomaciu stále zostáva dotvorenie právneho rámca podporujúceho rozvoj našich bilaterálnych vzťahov. V spolupráci s MH a MF SR sa zasadíme o postupné ukončenie revízií zmluvných základní a o zavŕšenie procesu uzatvorenia ťažiskových zmluvných dokumentov. Táto potreba sa javí byť stále akútnejšou i z pohľadu členstva SR v EÚ. Efektívnym prostriedkom slovenskej ZP k rozvíjaniu dobrých vzťahov a priateľskej spolupráce s krajinami regiónu i naďalej bude rozširovanie siete HK SR.

Osobitosťou v roku 2004 očakávaného vývoja bude nesporne na 30.11.2004 plánované uzatvorenie ZÚ SR so sídlom v Alžíri (viď. uznesenie vlády SR zo dňa 18.06.2003, č. 501.), v súvislosti s ktorým bude zo strategického hľadiska nevyhnutné efektívne vyriešiť hlavne neľahkú otázku zmeny priakreditácie. V záujme SR je snažiť sa v rokovaní s alžírskou stranou čo možno najviac obmedziť negatívne vplyvy a dopady, ktoré by sa v dôsledku predmetného rozhodnutia mohli preniesť do vzájomných politických, či hospodárskych vzťahov.

Pokiaľ ide o konkrétne bilaterálne aktivity, je ich s krajinami oblasti severnej Afriky na rok 2004 naplánovaných viacero, na rôznych úrovniach: pracovná návšteva štátneho tajomníka MZV SR I. Korčoka v Tunisku a v Líbyi, návšteva ministra ZV SR v Tunisku a následná možnosť uskutočniť návštevu prezidenta Tuniska v SR, návšteva prezidenta SR v Egypte plánovaná na dni 19. - 21.01.2004, možnosť uskutočniť návštevu ministra ZV Egypta v SR, ako aj návštevu generálneho tajomníka Ligy arabských štátov v SR. Intenzívne sa pripravuje otvorenie úradu honorárneho konzula SR v Tunise a je definitívne pripravené otvorenie HK SR v Alexandrii.

V multilaterálnej oblasti sa na základe doteraz pozitívnych skúseností i v roku 2004 bude SR snažiť o aktívnu spoluprácu na pôde všetkých relevantných medzinárodných organizácií, a to predovšetkým v rámci OSN a jej pridružených organizácií (pozn.: Alžírsko bolo zvolené za nestáleho člena Bezpečnostnej rady OSN). Z pohľadu SR bude dôležitá ďalšia propagácia kandidatúry krajiny na post nestáleho člena BR OSN v rokoch 2006 - 2007. SR bude v rámci daných možností i v roku 2003 pokračovať v započatej podpore a intenzifikácii vzťahov v rámci AÚ, NEPAD, LAŠ či Zväzu arabského Maghrebu - ako účinných multilaterálnych nástrojov na rozvíjanie a formovanie zahraničnopolitických vzťahov s dotknutými krajinami i na ovplyvňovanie regionálneho a subregionálneho politicko-ekonomického vývoja.

#### **4.5.3. VZŤAHY SO ŠTÁTMI SUBSAHARSKEJ AFRIKY**

Kľúčovými krajinami pre ZP SR v regióne sú **Juhoafrická republika, Keňa a Nigéria**. V týchto krajinách po zatvorení ZÚ Harare k 30.6.2003 pôsobia aj ZÚ SR. Hneď za nimi z hľadiska nášho záujmu nasledujú **Angola** (ekonomická spolupráca) a **Etiópia** (ekonomická spolupráca a sídlo Africkej únie).

Jednou z prioritných aktivít je napomáhať rozvoju hospodárskych a obchodných

vzťahov, ktoré budú ZÚ rozvíjať v zmysle zásad ekonomickej dimenzie slovenskej diplomacie.

Priebežne bude potrebné monitorovať a vyhodnocovať stanoviská SR ku konfliktným a krízovým situáciám v regióne (Veľké jazerá, Zimbabwe, Západná Afrika, Etiópia-Eritrea).

Sledovať postoje a aktivity v medzinárodných organizáciách, osobitne v orgánoch OSN v **Kení**, ako aj v regionálnych organizáciách, najmä ECOWAS a ECOMOG a Africkej únie a v programe NEPAD.

Rozširovať sieť honorárnych konzulátov SR v krajinách, kde finančné možnosti nedovoľujú otvoriť zastupiteľský úrad, efektívne využívať aktivity Honorárneho konzulátu SR v Togu, Senegale, Guinei, Seychelách, Mombase, zrealizovať zriadenie HK SR v Kamerune a začať s výberom honorárneho konzula v Nigérii, Ghane, Etiópii, Ugande.

V priebehu roku 2004 /27. apríla/ sa v **Juhoafrickej republike** uskutočnia oslavy 10. výročia budovania novej demokratickej JAR, kde sa predpokladá pozvanie hláv štátov a vlád zo zahraničia, keďže politické vedenie JAR mieni spojiť oslavy 10. výročia s ceremoniou inaugurácie novozvoleného prezidenta JAR.

V roku 2004 očakávame uskutočnenie bilaterálnych konzultácií ŠTAT MZV SR v JAR, Keni a Angole. Navrhuje sa realizovať aj pracovnú návštevu ministra hospodárstva SR v JAR v spojení s ďalšou krajinou priakreditácie v druhom polroku 2004. Úsilie bude vyvíjané aj v smere uskutočnenia medziparlamentnej výmeny po línii zahraničného výboru parlamentov SR a JAR.

Pokračovanie v presadzovaní konkrétnych ekonomických projektov, ktoré boli prerokované počas kenských a etiópskych podnikateľských misií v SR; prvej misie SOPK v teritóriu (Etiópia, Keňa), realizácia vývozu špeciálnej techniky SR na trhoch krajín východoafrického teritória (Etiópia, Keňa, Uganda, – kde boli v minulom období dosahované konkrétne výsledky),

Efektívne zapojenie SR do projektov rozvojovej pomoci v rámci ODA, koordinovaných v regióne zo ZÚ Nairobi a podporovanie humanitárnych aktivít slovenských mimovládnych organizácií (eRko a LF Trnavskej univerzity v Keni).

#### **4.5.4. VZŤAHY SO ŠTÁTMI LATINSKEJ AMERIKY**

Východiskom zamerania zahraničnej politiky SR voči krajinám **Latinskej Ameriky** je záujem Slovenska o vyváženosť v budovaní všestranných bilaterálnych vzťahov so zahraničím. Vzhľadom na to, že v regióne dochádza v krátkej dobe k uzatvoreniu ZÚ Lima a ZÚ Santiago východiská SR sa v regióne výrazne zhoršujú napr. aj oproti partnerom z V4, ktorí naopak otvárajú v regióne svoje ZÚ, prípadne zvyšujú systemizáciu.

Vstup SR do EÚ vytvára predpoklady pre novú dynamiku vzťahov s krajinami Latinskej Ameriky, ktoré budú ovplyvňované Dohodami EÚ o asociácii s Čile, Mexikom, Dohodou o politickom dialógu a kooperácii s Andským spoločenstvom, s regiónom Strednej Ameriky a dohodami s Mercosurom.

Vyvrcholením aktivít v roku 2004 k Latinskej Amerike bude III. summit EÚ - Latinská Amerika, ktorý sa bude konať 27.-29.5.2004 v Guadalajare, Mexiko, na úrovni prezidentov a predsedov vlád, ministrov zahraničných vecí. Nakoľko to bude niekoľko týždňov po vstupe SR, pôjde o prvú vrcholovú schôdzku EÚ pre SR ako ČK EÚ.

Dynamika rastu obchodnej bilancie SR s krajinami Latinskej Ameriky v roku 2003 spolu so stabilizáciou ekonomík v najväčších ekonomikách regiónu Argentína, Brazília, Mexiko, našim členstvom v EÚ vytvárajú predpoklady pre jej ďalší rast.

Podporujeme rozvoj kontaktov, uvítame najmä návštevy v SR. V tejto súvislosti bude potrebné obnoviť, resp. oživiť pozvania pre prezidentov a ministrov ZV najmä v prioritných

krajinách ako je **Brazília, Mexiko, Argentína a Čile**. Je možné očakávať záujem o návštevu SR aj v ostatných krajinách regiónu v súvislosti so vstupom SR do EÚ. Zo SR to bude najmä účasť predsedu vlády a ministra ZV SR na III. sumite EÚ-LA v Mexiku. Predpokladá sa aj realizácia medziministerských konzultácií na úrovni štátneho tajomníka prípadne generálneho riaditeľa bilaterálnej sekcie MZV SR v niektorých krajinách regiónu.

Zriadenie honorárneho konzulátu SR so sídlom v Santiagu po uzavretí ZÚ Santiago.

Aj naďalej bude treba venovať pozornosť vzťahom medzi Latinskou Amerikou a USA, ktoré majú záujem vytvoriť do roku 2005 Oblasť voľného obchodu Amerík - ALCA a využívať primerane štatút pozorovateľa SR v OAS.

Vo vzťahu s **Kubou** bude hlavnou prioritou podpora realizácie finančne zabezpečených ekonomických projektov slovenských podnikov v krajine (čiastočná deblokácia dlhu), sledovanie vnútropolitického vývoja a postavenia disidentov, aj táto relácia je ovplyvnená vzťahom EÚ - Kuba, ktorý v súčasnosti sa nachádza v stave ochladenia.

Máme záujem na vybudovaní siete HK SR v oblasti **Karibiku**, v súčasnosti sú návrhy na zriadenie HK Jamajka, Dominikánska republika a Haiti.

#### **4.6. Vzťahy v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva**

V súvislosti s očakávaným posilnením medzinárodnej pozície SR je možné predpokladať aktivizáciu spolupráce v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva. Okrem pokračujúceho plnenia koordinačnej funkcie v rámci jednotlivých rezortov sa MZV SR zameria najmä na zintenzívnenie kontaktov využiteľných na zlepšenie zahranično-politického postavenia SR.

Pokiaľ ide o zameranie rozvoja kultúrnych stykov na rok 2004, možno oprávnene predpokladať, že stúpajúci trend záujmu o prehĺbovanie poznania nových ČK EÚ bude v Európe nielen pokračovať, ale bude smerovaný do čoraz širšej škály oblastí života našich krajín. V tomto smere bude potrebné ešte väčšmi zmobilizovať všetky jestvujúce sily, ale aj prostriedky v záujme toho, aby sme boli schopní na požiadavky alebo na ponuky spoločných prezentácií vždy zareagovať pozitívne. Práve istá „mobilizácia“ z predchádzajúceho obdobia by sa mala stať dostatočne dobrým východiskovým bodom pre to, aby sa v tejto oblasti aktivít MZV SR, v úzkom spojení s inými rezortmi, zodpovedne pokračovalo ďalej.

Na základe uznesenia vlády SR č. 1053 z 13. novembra 2003 bude MZV SR v roku 2004 zabezpečovať notifikáciu štipendií vlády SR na akademický rok 2004/2005 v rámci pomoci rozvojovým krajinám a zahraničným Slovákom. Vláda SR smeruje výzvu na predkladanie žiadostí o štipendium vlády SR v celkovom počte 68 (60 pre magisterské štúdium, 8 pre doktorandské štúdium) v roku 2004 do 50 krajín sveta. Každoročne je udelených 48 štipendií uchádzačom z týchto krajín.

V priebehu 1. kvartálu 2004 je naplánovaný podpis *Dohody medzi vládou SR a vládou Japonska o poskytnutí grantu japonskej vlády Pamiatkovému úradu SR formou výmeny osobných nót*. Dohoda schválila vláda SR dňa 21.1.2004.

V štádiu rozpracovanosti je:

- Program spolupráce medzi vládou SR a vládou Indickej republiky v oblasti kultúry a umenia na roky 2003 - 2006,
- Dohoda o kultúrnej spolupráci medzi SR a Kórejskou republikou,
- Dohoda medzi vládou SR a vládou Spojených arabských emirátov (SAE) o spolupráci v oblasti informácií, kultúry a vedy,
- Všeobecná dohoda medzi vládou SR a vládou Saudskoarabského kráľovstva o hospodárskej, investičnej, technickej, vzdelávacej a kultúrnej spolupráci,

- Program spolupráce medzi MŠ SR a MŠ a odbornej prípravy Vietnamskej socialistickej republiky na roky 2003 - 2005,
- Dohoda o spolupráci v oblasti kultúry a umenia medzi SR a Bosnou a Hercegovinou,
- Dohoda o mládežníckych výmenách medzi vládou SR a vládou Kanady.

Pre rok 2004 sa plánuje rozšírenie siete SI o Londýn a Brusel. V oblasti budovania kontaktov s krajanskou diasporou sa pripravujú Dni zahraničných Slovákov v SR a Stála konferencia SR - Zahraniční Slováci.

## **5. ĎALŠIE OBLASTI MNOHOSTRANNEJ SPOLUPRÁCE**

### **5.1. Pôsobenie SR v medzinárodných medzivládnych organizáciách**

#### **5.1.1. ORGANIZÁCIA SPOJENÝCH NÁRODOV**

Prioritnými témami na rok 2004 ostávajú otázky medzinárodného mieru a bezpečnosti, vrátane otázky boja proti terorizmu. SR bude pokračovať v úsilí o získanie miesta nestáleho člena BR OSN na roky 2006-2007. Po obdržaní oficiálneho schválenia kandidatúry SR do BR OSN východoeurópskou regionálnou skupinou, o ktoré sa bude snažiť počas roka 2004, aktivitu zameria na prípravu na svoje členstvo v BR OSN v rokoch 2006-2007. Dôležitou úlohou v roku 2004 bude získanie členstva v Rade guvernérov MAAE. Kľúčovou bude koordinácia SR, vo väčšej časti roka 2004 už ako členská krajina EÚ, s partnermi v EÚ na pôde OSN a iných medzinárodných organizácií v záujme hľadania a presadzovania jednotného stanoviska v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

#### **Kandidatúra na post nestáleho člena BR OSN na roky 2006-07**

V roku 2004 sa SR ako jediný kandidát vo východoeurópskej regionálnej skupine na miesto nestáleho člena BR OSN na roky 2006-2007 bude snažiť o získanie oficiálneho schválenia svojej kandidatúry do BR OSN regionálnou skupinou tak, aby si zabezpečila, že VZ OSN SR do BR OSN na roky 2006-2007 vo voľbách v roku 2005 formálne zvolí. Ak SR vo voľbách v roku 2005 získa miesto nestáleho člena BR OSN na 2006-2007, bude tak prvou zo súčasných prístupujúcich krajín EÚ, ktorá bude vykonávať úradné povinnosti v BR OSN už ako riadny člen EÚ. Uvedené predstavuje skutočnosť, že SR sa okrem pokračujúceho úsilia o získanie podpory pre svoju kandidatúru do BR OSN, v roku 2004 zameria už aj na odbornú a technickú prípravu svojho pôsobenia na tomto žiadanom poste.

#### **Účasť SR v mierových operáciách OSN**

V priebehu roka 2004 by SR mala definitívne ukončiť svoje pôsobenie v misii UNMEE, čím SR zostane na africkom kontinente zastúpená len 2 vojenskými pozorovateľmi v rámci jedinej misie UNAMSIL v Sierra Leone.

Ďalšie pôsobenie SR v mierových operáciách OSN je však z pohľadu budúceho členstva SR v BR OSN dôležité a malo by popri účasti v operáciách NATO a EÚ byť jednou z politických priorít zahraničnej politiky SR. Ďalšie znižovanie účasti SR v mierových operáciách OSN je potrebné zvažovať z hľadiska budúceho členstva SR v BR OSN. SR ako budúci člen EÚ bude naďalej podporovať a rozvíjať spoluprácu EÚ s OSN v oblasti mierových operácií. V tejto otázke však bude musieť SR zaujať systémový prístup a stanoviť si priority v oblasti mierových operácií, ktoré budú koncepčne odrážať naše národné záujmy, záväzky a možnosti.

#### **Terorizmus**

Slovenská republika podala dňa 22. januára 2004 Výboru BR OSN proti terorizmu (CTC) kvalifikovanú odpoveď vo forme druhej doplňujúcej správy (celkovo tretia) o implementácii záväzkov vyplývajúcich z rezolúcie BR OSN 1373 (2001). Prvú správu

Slovenská republika predložila CTC dňa 18. decembra 2001. Druhú správu (prvú doplňujúcu) predložila Slovenská republika CTC dňa 2. júla 2002.

Slovenská republika je zmluvnou stranou všetkých 12 univerzálnych protiteroristických nástrojov, na ktorých ratifikáciu vyzýva rezolúcia 1373. SR pravidelne informuje sankčný výbor BR OSN zriadený na základe rezolúcie BR OSN 1267 (1999) o opatreniach prijímaných v súlade s existujúcim sankčným režimom uvaleným BR OSN na osobu Usámu bin Ládina a členov organizácie al-Kaída a hnutia Taliban. Slovenská republika uplatňuje sankčné režimy BR OSN vo vnútroštátnom právnom poriadku na základe zákona NR SR č. 460/2002 príslušnými nariadeniami vlády.

### **Mierové využitie jadrovej energie**

V kontexte budúceho členstva SR v Rade guvernérov MAAE, v spolupráci s ústredím a ÚJD SR by sa SR mala usilovať pripraviť pôdu na úspešne a produktívne členstvo v zmienenom riadiacom orgáne organizácie, sústrediť sa na intenzívne sledovanie vývoja v problémových otázkach globálneho charakteru (Irán, Severná Kórea).

### **Humanitárne organizácie**

- V súlade s Národným programom humanitárnej pomoci sa naďalej zapájať do riešenia humanitárnych kríz a pokračovať v poskytovaní humanitárnej pomoci vybraným krajinám
- v kontexte budúceho členstva SR v EÚ v roku 2004 realizovať aktivity s cieľom získať členstvo vo Výkonnom výbore UNHCR
- realizovať platby pravidelného dobrovoľného príspevku do rozpočtu UNHCR v súlade s uznesením vlády SR č. 193/2003 prijatým k materiálu „Návrh na úhradu dobrovoľných príspevkov Slovenskej republiky pre UNHCR, UNICEF a UNFPA
- naďalej rozvíjať spoluprácu s IOM prostredníctvom schválených projektov
- zabezpečiť plnenie záväzkov prijatých na 28. Medzinárodnej konferencii ČK a ČP
- pokračovať v spolupráci s Odborom pre humanitárne záležitosti OSN v Ženeve (OCHA/OSN) pri realizácii projektu o využití vojenských prostriedkov a prostriedkov civilnej ochrany pri záchranných akciách (DPR 213/3 MCDA).

### **Prevenca kriminality, drog, organizovaného zločinu a terorizmu**

Ešte koncom roku 2003 SR ratifikovala Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, ktorý nadobudol platnosť 2.1.2004. V priebehu roku 2004 sa očakáva ratifikácia jeho troch dodatkových protokolov.

### **Úrad OSN pre drogy a kriminalitu**

- V roku 2004 je naplánovaná návšteva generálneho riaditeľa Úradovne OSN vo Viedni a súčasne výkonného riaditeľa Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) A. M. Costu v Slovenskej republike.
- Predpokladá sa zapojenie SR, najmä na úrovni národného koordinátora SR pre problematiku drog, do nového konzultačného mechanizmu (*stála konzultačná skupina a špecializované okrúhle stoly*) vytvoreného UNODC na základe výsledkov medzinárodnej konferencie na ministerskej úrovni uskutočnenej 21.-22.5.2003 v Paríži, zameranej na problematiku drogových ciest zo strednej Ázie do Európy (Parížsky pakt).

- Po podpise Dohovoru OSN proti korupcii podpredsedom vlády SR a ministrom spravodlivosti D. Lipšicom počas podpisovej konferencie na vysokej úrovni v decembri 2003 v Mexiku, realizovať v SR ratifikačný proces.
- Delegácia SR sa bude zúčastňovať na práci Ad-hoc výboru pre prípravu Dohovoru proti nadnárodnému organizovanému zločinu (vstúpil do platnosti), ktorá by mala v prvých mesiacoch 2004 pripraviť text rokovacieho poriadku pre Konferenciu zúčastnených strán dohovoru, ako orgánu ustanoveného dohovorom za účelom monitoringu a vyhotovenia plnenia dohovoru účastníckymi štátmi.
- Zvážiť možnosť predloženia kandidatúry SR do Komisie OSN pre prevenciu kriminality a trestnú justíciu v súlade s koncepciou predkladania kandidátúr do OSN a MO.

### **Európska hospodárska komisia (EHK)**

Pri príprave účasti na podujatiach venovaných trvalo udržateľnému rozvoju bude potrebná spolupráca vecne príslušných rezortov problematike trvalo udržateľného rozvoja. SR sa bude angažovať v rámci procesu reformy organizácie pri definovaní priorít vzhľadom na meniaci sa charakter regiónu a požiadavky čl. krajín a apelovať na potrebu zlepšovať spoluprácu jednotlivých subsidiárnych orgánov ako i divízií v rámci EHK.

SR bude pokračovať v práci na získaných postoch v rámci FAO - európskeho koordinátora v Codex Alimentarius, predsedu spoločnej pracovnej skupiny FAO/ECE/ILO, podpredsedu vo Výbore pre lesníctvo pri Rade FAO a podpredsedu Drevárskeho výboru pri EHK/OSN.

### **Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)**

- Venovať pozornosť príprave Rámcového programu spolupráce SR s FAO na rok 2004 so zabudovaním prvku postupného prechodu SR ako členskej krajiny EÚ z prijímajúcej krajiny na čiastočne prispievateľskú.
- V súvislosti s potvrdením voľby na 32. Konferenciu FAO pokračovať v aktívnom zabezpečovaní úloh vyplývajúcich pre SR z postu členov Rady Spoločného programu OSN/FAO - Svetový potravinový program a Dôchodkového výberu.
- Pokračovať v aktivitách a v plnení záväzkov, ktoré vyplývajú pre SR z pozície regionálneho koordinátora pre Európu v Spoločnom programe FAO/WHO Codex Alimentarius.
- Z hlavných vládnych podujatí treba venovať pozornosť príprave a zabezpečovaniu účasti na ministerskej a expertnej úrovni na 24. Regionálnej konferencii FAO (Montpellier, máj 2004), činnosti Rady FAO a hlavných technických výborov FAO (SR je členom).
- Zabezpečovať úlohy z predsedníctva Európskej komisie FAO pre poľnohospodárstvo.

### **Medzinárodná telekomunikačná únia (ITU)**

Predpokladá sa aktívna účasť SR na príprave a koordinácii druhej fázy Svetového summitu o informačnej spoločnosti, ktorý sa uskutoční 16. - 18. decembra 2005 v Tunise.

## **Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj UNIDO**

- Zvážiť aktualizáciu koncepcie spolupráce SR-UNIDO a jej zameranie na ďalšie obdobie najmä s prihliadnutím na očakávaný vstup SR do EÚ a postupnej zmeny postavenia SR z prijímajúcej krajiny na prispievateľskú.
- V súvislosti so zvolením SR do Rady pre priemyselný rozvoj (IDB) zabezpečiť aktívnu účasť delegácie SR v jej práci, najmä aktívnu účasť odborného gestora (MH SR).

## **Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO)**

- Na národnej úrovni nadalej venovať pozornosť problematike práv výkonných umelcov a interpretov a vývoju v otázke prípravy diplomatickej konferencie, o termíne ktorej by sa malo rozhodnúť v r. 2004.
- V súvislosti so zmenou postavenia SR v rámci EÚ, t. j. zmene štatútu pozorovateľa na riadneho člena EÚ sa od zástupcov SR (expertov z ústredia i diplomatov zastupiteľských úradov v zahraničí) očakáva aktívna účasť na koordinačných zasadaniach, spoluúčasť na formulovaní vystúpení EÚ, z čoho vyplýva do budúcnosti potreba zvýšenia operatívosti a efektívnosti v komunikácii medzi SM a ústredím a venovanie pozornosti otázke kvalifikovanosti a pripravenosti krátkodobo i dlhodobo vysielaných expertov a zástupcov SR na príslušných zasadaniach.

## **Dunajská komisia**

V r. 2004 by SR mala legislatívne prijať a ratifikovať závery z dvoch PS pre právne a inštitucionálne záležitosti a navigáciu, následne po ich schválení na Diplomatickej konferencii k Revízii Belehradského dohovoru z r. 1948, ktorí sa uskutoční v roku 2004.

## **Sociálna oblasť**

### **Svetová zdravotnícka organizácia (WHO)**

- Zabezpečiť, aby SR podpísala a následne ratifikovala Rámcový dohovor na kontrolu tabaku (dohovor už podpísalo 73 krajín, z toho 13 krajín EÚ a 5 prístupujúcich krajín).
- Zabezpečiť účasť ministra zdravotníctva na 58. Svetovom zdravotníckom zhromaždení v máji 2004 a zabezpečiť vystúpenia a prezentáciu pozícií SR k jednotlivým vybraným témam agendy SZZ.
- Nadalej rozvíjať kontakty a spoluprácu s UNAIDS (Spoločný program OSN pre boj proti AIDS).
- Zvážiť možnosť predloženia kandidatúry do Programovej a koordinačnej rady UNAIDS.
- Vo vzťahu ku Globálnemu fondu po vstupe do EÚ rezignovať na členstvo v európskej recipientskej skupine.

## **Medzinárodná organizácia práce (ILO)**

Prioritou v danej oblasti je pokračovanie v spolupráci s ILO na základe Dohody o spolupráci z roku 2000, ktorá má dlhodobý charakter, v súlade so zámermi MPSVR SR v oblasti pracovnej a sociálnej legislatívy a dôchodkovej reformy.

Z hľadiska hlavných podujatí pozornosť treba venovať príprave a zabezpečeniu účasti na ministerskej a expertnej úrovni na Medzinárodnú konferenciu práce (jún 2004) a príprave

Medzinárodnej európskej konferencie (Budapešť, február 2005). Napriek tomu, že SR nie je členom Správnej rady ILO, z hľadiska zachovania prístupu k dôležitým informáciám je potrebné zabezpečovať účasť na zasadaniach v pozícii pozorovateľa. Aj vzhľadom na avizované zrušenie postu národného korešpondenta zo strany ILO, treba pokračovať v spolupráci pri maximálnom využívaní ponúkanej pomoci subregionálneho úradu v Budapešti.

V nadchádzajúcom období sa predpokladá diskusia o niektorých témach politického charakteru nastolených v roku 2003. Ide o otázku regionálnych skupín vzhľadom na rozšírenie EÚ, ako aj otázku obmedzenia mandátu GR ILO.

### **Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO)**

SR sa sústreďí na maximálne využitie členstva vo Výkonnej rade UNESCO. V spolupráci s novozvolenými členmi VR regiónu SVE bude potrebné koordinovať pozície, definovať spoločné záujmy a pokračovať v ich presadzovaní. Je nevyhnutné do tejto činnosti zapojiť vecne príslušné rezorty, najmä MK SR, MŠ SR a MŽP.

#### **Iné:**

#### **Medzinárodná organizácia Frankofónie**

SR bude aj v roku 2004 usilovať o aktívne využívanie pozorovateľského štatútu v Medzinárodnej organizácii Frankofónie, vrátane účasti na najvýznamnejších zasadnutiach tejto organizácie. Vrcholnými zasadnutiami bude 10. summit Medzinárodnej organizácie Frankofónie, ktorý sa bude konať na jeseň v hlavnom meste Burkina Faso Ouagadougou a každoročná konferencia ministrov zahraničných vecí (záver roka, miesto ani presný dátum zatiaľ neurčené).

#### **Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM)**

V konečnom štádiu rokovaní je pripravovaná Dohoda medzi MV SR a IOM o pomoci pri dobrovoľnom návrate neúspešných žiadateľov o udelenie azylu a nelegálnych migrantov do krajiny pôvodu. Uzavretie dohody sa predpokladá v priebehu roku 2004.

### **5.1.2. RADA EURÓPY**

V rámci aktivít v Rade Európy budeme pokračovať v podpore jej činnosti ako regionálnej organizácie, ktorá predstavuje celoeurópske fórum na riešenie politických otázok, ochrany ľudských práv, práv národnostných menšín a kultúrnej spolupráce.

V rámci implementácie významných dokumentov na ochranu ľudských práv v systéme RE začne SR ratifikačný proces Protokolu č. 13 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý stanovuje absolútny zákaz trestu smrti. V prvom štvrtroku 2004 predloží SR GT RE druhú správu o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v SR.

### **5.1.3. ORGANIZÁCIA PRE BEZPEČNOSŤ A SPOLUPRÁCU V EURÓPE (OBSE)**

Slovenská republika bude naďalej podporovať a presadzovať priamu účasť slovenských občanov, ktorí o to majú záujem, na aktivitách OBSE v dlhodobých i volebných pozorovacích misiách a podporovať aplikáciu ďalších mechanizmov OBSE pri prevencii konfliktov, krízovom manažmente a postkonfliktnej rehabilitácii. Za týmto účelom bude

rozširovať národnú databázu expertov (REACT), ktorí budú schopní rýchleho nasadenia do krízových oblastí na požiadanie OBSE.

SR bude i naďalej dbať na dôslednú realizáciu svojich politických záväzkov prijatých v rokovacom procese o adaptovanej Zmluve o KOS a zároveň pozorne sledovať vývoj v tejto oblasti. V prípade splnenia politických záväzkov všetkými zmluvnými stranami ZKOS, bude SR iniciovať ratifikačný proces adaptovanej Zmluvy v Národnej rade SR.

SR bude dôsledne plniť svoje záväzky vyplývajúce zo Zmluvy o otvorenom nebi, ako aj z Viedenského dokumentu OBSE.

Počas bulharského predsedníctva OBSE v r. 2004 sa SR v spolupráci s ostatnými účastníckymi štátmi sústreďí na realizáciu záverov 11. zasadnutia Ministerskej rady OBSE v Maastrichte. Osobitne na plnenie cieľov stratégie OBSE proti hrozbám pre bezpečnosť a stabilitu v 21. storočí, stratégiu OBSE v ekonomicko-environmentálnej oblasti, ako aj na realizáciu úloh oboch akčných plánov prijatých na zasadnutí MR OBSE v Maastrichte: Akčný plán boja proti obchodovaniu s ľuďmi a Akčný plán na zlepšenie situácie Rómov a Sintiov v regióne OBSE.

SR bude pokračovať v aktívnom obsadzovaní miest v misiách OBSE v rôznych regiónoch Európy, ako aj sa bude zúčastňovať na pozorovateľských misiách OBSE monitorujúcich priebeh a výsledky volebných procesov v účastníckych štátoch OBSE.

#### **5.1.4. ZÁPADOEURÓPSKA ÚNIA**

Po získaní členstva SR v NATO aj EÚ vznikne SR nárok na plné členstvo v ZEÚ. V roku 2003 však Parlamentné zhromaždenie ZEÚ vyzvalo Radu ZEÚ, aby oslovila štáty, ktoré sa v roku 2004 stanú členmi NATO aj EÚ, či majú záujem pristúpiť k Modifikovanej Bruselskej zmluve (mBZ). Rada – hlavný rozhodovací orgán ZEÚ – túto výzvu zatiaľ nerešpektovala. Vzhľadom na to, že schopnosť ZEÚ reálne vykonávať svoje reziduálne funkcie je značne limitovaná a jej príspevok do riešenia aktuálnych bezpečnostných otázok je obmedzený na minimum, bude mať odpoveď SR na prípadnú výzvu Rady ZEÚ charakter politickej deklarácie o dostatočných zárukách kolektívnej obrany v rámci NATO.

V roku 2004 je možné očakávať, že v nadväznosti na dosiahnutie dohody o konečnej podobe Zmluvy o EÚ by mohla začať aj explicitnejšia diskusia o možnosti ukončenia platnosti mBZ a tým aj o zrušení ZEÚ. Väčšinu pôvodných funkcií ZEÚ už prebrala alebo ešte preberie EÚ.

#### **5.1.5. ORGANIZÁCIA PRE HOSPODÁRSKU SPOLUPRÁCU A ROZVOJ (OECD)**

Na rok 2004 sa pripravuje najmä:

- medzinárodná konferencia za účelom pokračovania diskusie o záveroch a odporúčaníach Metropolitnej štúdie OECD o cezhraničnom regióne Viedeň-Bratislava
- ministerská schôdzka Výboru pre vedecko-technickú politiku (CSTP)
- návšteva zástupcu výkonného riaditeľa Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA), W. Ramsaya na Slovensku
- stretnutie ministrov krajín OECD zodpovedných za vzdelávanie
- stretnutie ministrov krajín OECD zodpovedných za environmentálnu politiku
- stretnutie ministrov krajín OECD zodpovedných za zdravotníctvo
- špeciálne zasadnutie Výkonného výboru OECD
- zasadnutie výboru DAC na vysokej úrovni (DAC High Level Meeting)
- ministerská schôdzka Rady OECD
- druhá konferencia OECD ministrov zodpovedných za SMEs (Istanbul)

- hodnotenie Portugalska vo Výbore pre ekonomické prehľady (SR bude hodnotiaca krajina)
- finalizácia procesu prístupu SR do Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA).

Slovenská republika sa bude aj v roku 2004 aktívne zapájať do procesu prebiehajúcej reformy OECD iniciovaného jej generálnym tajomníkom D. Johnstonom. SR vníma OECD ako užitočné fórum pre tvorbu sektorálnych politík a diskusiu o širokom spektre problémov majúcich ekonomický dopad. Pre OECD vzniká potreba nájsť adekvátny spôsob reakcie na narastajúcu vzájomnú prepojenosť vyspelých krajín, ktorá je v protiklade s výrazným procesom marginalizácie rozvojových ekonomík. Potrebný kompromis bude nevyhnutné nájsť aj v otázkach zoštieňovania pracovných orgánov OECD, spôsobu prijímania rozhodnutí a ich záväznosti, ako aj v citlivej otázke budúceho rozširovania OECD s ohľadom na zachovanie jej funkčnosti a relevantnosti pre súčasné členské krajiny.

Aktívne členstvo SR v OECD so sebou prináša aj potrebu zvýšenej angažovanosti SR na programoch OECD, s čím súvisí aj potreba prehodnotenia výšky príspevku SR do Organizácie.

#### **5.1.6. SVETOVÁ OBCHODNÁ ORGANIZÁCIA (WTO)**

V roku 2004 sa MZV SR bude aktívne zúčastňovať na rokovaní orgánov WTO s cieľom prispieť k úspešnému ukončeniu rokovaní otvorených na 4. Ministerskej konferencii WTO v Dohe pod názvom Rozvojová agenda z Dohy, ku ktorej sa prihlásili ministri aj vo svojom vyhlásení na 5. Ministerskej konferencii WTO v Cancúne v Mexiku.

MZV SR bude taktiež pripravovať v spolupráci s MH SR účasť na Ministerskej konferencii OSN o obchode a rozvoji UNCTAD XI.“

## **5.2. Odzbrojenie a kontrola zbrojenia**

V roku 2004 bude rezort MZV SR ďalej venovať pozornosť otázkam odzbrojenia a kontroly zbrojenia, ako aj ďalšiemu zabezpečovaniu účasti SR v multilaterálnych kontrolných režimoch exportu, v ktorých je SR členským štátom - Wassenaarske usporiadanie (WA), Skupina jadrových dodávateľov (NSG), Austrálska skupina (AG), Zanggerov výbor (ZC) a tvorbe politiky ich činnosti. Vyplýva to okrem iného z pozornosti, ktorú EÚ venuje boju proti šíreniu ZHN. Oblasť kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia je zaradená do oblasti výrazného záujmu, na ktorú sa chce SR zamerať ako členský štát EÚ.

V rámci rokovaní Konferencie o odzbrojení v Ženeve, bude SR nadalej presadzovať bezodkladné začatie rokovaní o Zmluve zakazujúcej výrobu štiepných materiálov pre zbrane a iné jadrové výbušné zariadenia (FMCT).

V rámci práce 1. výboru OSN, ako aj Komisie OSN pre odzbrojenie, bude SR pokračovať v uskutočňovaní svojej konzistentnej politiky v súlade s vnímaním otázok bezpečnosti v rámci európskych a transatlantických štruktúr.

V nasledujúcom období bude pre SR vhodné sústrediť sa na ďalšie aktivity súvisiace s vývojom a budovaním kontrolného mechanizmu v rámci Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBT), s dôrazom na oblasti „On Site Inspections“ a "Hodnotenia" so zabezpečením kvality verifikačného režimu. Na pôde PrepCom CTBTO (Prípravná komisia Organizácie Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok) v roku 2003 SR ponúkla usporiadanie Workshopu správcov staníc medzinárodného monitorovacieho systému CTBTO, ktorý by sa mal uskutočniť v Bratislave v novembri 2004. Je tiež možné predpokladať záujem

Prípravného technického sekretariátu CTBTO o uskutočnenie niekoľkodňového cvičenia zameraného na testovanie citlivosti monitorovacích staníc na území SR. Do budúcnosti vyplývajú možnosti spolupráce z výhodnej polohy SR a súvisiacich dobrých možností na usporiadanie niektorých aktivít sekretariátu na území SR.

SR bude ďalej rozvíjať spoluprácu s Organizáciou pre zákaz chemických zbraní (OPCW) formou dôslednej implementácie Dohovoru o zákaze chemických zbraní (CWC) a aktívnym predkladaním a participáciou na projektoch OPCW. Výraznú pozornosť bude SR venovať aj aktivitám súvisiacim s členstvom vo Výkonnej rade OPCW.

V rámci procesu implementácie a posilňovania Dohovoru o zákaze biologických zbraní (BWC) sa bude v ďalšom období koncentrovať na vnútroštátne prijatie zodpovedajúcich krokov a legislatívnych opatrení. Cieľom je dosiahnutie štandardov EÚ najneskôr do 6. hodnotiacej konferencie BWC v r. 2006 a aj týmto spôsobom prispieť k riešeniu aktuálnych otázok spojených s rizikami šírenia ZHN, vrátane celosvetového boja proti terorizmu.

SR bude pri kontrole exportu vojenského materiálu a citlivých tovarov a technológií dvojakého použitia, vychádzajúc z platnej legislatívy, naďalej striktnie dodržiavať svoje medzinárodné záväzky (sankcie BR OSN, rozhodnutia EÚ, Kódex správania sa krajín EÚ pri vývoze zbraní, ako aj opatrenia spoločne dohodnuté v rámci kontrolných režimov exportu - WA, NSG, AG, Kontrolný režim raketových technológií (MTCR)) s cieľom prispieť k medzinárodnému mieru, bezpečnosti a stabilite.

SR bude v nasledujúcom roku venovať pozornosť vývoju v oblasti problematiky ručných a ľahkých zbraní (RLZ) na všetkých príslušných fórach (OSN, EÚ, NATO-EAPC, WA, OBSE, mimovládne organizácie) s cieľom jej aktívnej účasti pri presadzovaní opatrení posilňujúcich kontrolu pri obchodovaní s RLZ.

SR sa bude aktívne zapájať do procesov v rámci dvoch dôležitých inštrumentov medzinárodného práva humanitárneho; Dohovoru o určitých druhoch konvenčných zbraní (CCW) a Ottawského dohovoru (OD). V rámci CCW bude prioritou ratifikácia nového protokolu o výbušných pozostatkoch vojny a pokračovanie diskusie o posilnenie opatrení v oblasti mín iných ako protipečotných. V rámci OD sa bude zameriavať na realizáciu presne vymedzených dobrovoľných opatrení, ktoré je možné vykonať v podmienkach SR v procese ďalšej implementácie OD.

V nadchádzajúcom období bude pri zabezpečovaní účasti SR v Zanggerovom výbore a v rámci NSG aj naďalej potrebná aktívna spolupráca s ÚJD SR, ktorý disponuje odbornými kapacitami súvisiacimi s činnosťou ZC a NSG.

Aj v roku 2004 sa bude SR usilovať o aktívne pôsobenie vo Wassenaarskom usporiadaní, s cieľom prispieť v rámci svojich možností ku kvalitatívnemu posunu pri riešení dôležitých otázok, akými sú rozširovanie transparentnosti kontroly exportu konvenčných zbraní, tovarov dvojakého použitia, nehmotných transferov, problematika ručných a ľahkých zbraní a sprostredkovateľskej činnosti pri obchode so zbraňami.

Vo vzťahu k dlhodobému úsiliu SR o získanie členstva v MTCR bude naďalej venovaná pozornosť rokovaniam na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni (EÚ podporuje členstvo SR v MTCR).

Bude sa naďalej aktívne podieľať na implementácii Haagskeho kódexu správania sa proti šíreniu balistických rakiet (HCOC).

SR sa aj v priebehu nasledujúceho roka bude aktívne zúčastňovať na zasadnutiach pracovných skupín - pre globálne odzbrojenie (CODUN), pre OBSE (COBSE), pre nešírenie zbraní hromadného ničenia (CONOP), pre konvenčné zbrane (COARM) a ďalších. Prioritným záujmom bude čo najdôslednejšie implementovať Stratégiu EÚ v boji proti šíreniu zbraní

hromadného ničenia. SR spolu s ostatnými budúcimi členmi EÚ predloží svoju výročnú správu o exporte konvenčných zbraní za rok 2003.

V dňoch 12.-13.1.2004 sa v Bratislave pre vybrané krajiny (VB, Holandsko, Nemecko, Rakúsko, ČR, Maďarsko, Poľsko, Slovinsko a SR) uskutoční jeden a pol dňový seminár zameraný na výmenu skúseností členských krajín EÚ, ako aj prístupujúcich krajín s aplikáciou Kódexu EÚ pri vývozech zbraní pri realizácii politiky kontroly exportu. Organizátorom predmetného seminára bude MZV SR.

### **5.3. Zahraničná spolupráca a rozvojová pomoc**

#### **5.3.1. OFICIÁLNA ROZVOJOVÁ POMOC (ODA)**

V roku 2004 sa začne s implementáciou projektov v prioritných krajinách, čo bude výrazne formovať vzťahy s týmito krajinami (najmä SČH, krajiny Západného Balkánu a Strednej Ázie). Vstupom do EÚ sa SR aktívne zapojí do rozvojovej politiky EK, ktorá je dôležitým pilierom vonkajších vzťahov EÚ. ODA sa stane súčasťou našich vzťahov s vyspelými donormi. Očakáva sa spustenie trilaterálnych projektov s Kanadou, UNDP a členskými krajinami EÚ.

#### **5.3.2. HUMANITÁRNA POMOC**

Vzhľadom na pripravované členstvo v EÚ vzniká potreba skvalitnenia spolupráce taktiež v humanitárnej oblasti, ktorou sa Slovenská republika zaradí do systému humanitárnej pomoci Únie. Definitívne dokončenie reformy systému poskytovania humanitárnej pomoci SR rieši *Koncepcia poskytovania humanitárnej pomoci SR do zahraničia* pripravovaná Ministerstvom vnútra v spolupráci s odborom OMES MZV SR. Uvedená koncepcia má za cieľ reflektovať nové skutočnosti vyplývajúce z členstva v EÚ a prispieť k zefektívneniu humanitárnej pomoci SR.

Humanitárna pomoc je poskytovaná najmä pri mimoriadnych udalostiach (živelné pohromy a katastrofy, vojnové konflikty, epidémie, hladomor), ktoré väčšinou nie je možné predvídať. Pozornosť sa však bude venovať tomu, aby SR pripravovala podmienky pre postupné zapojenie sa do priebežných aktivít prostredníctvom EÚ a medzinárodných organizácií (napr. v boji s hladom a podvýživou, epidémie a pod.).

### **5.4. Aktivity v regionálnych zoskupeniach**

#### **5.4.1. STREDOEURÓPSKA INICIATÍVA (SEI)**

V roku 2004 preberie na základe rotačného postupu predsedníctvo SEI Slovinsko. Vzhľadom na to, že SR bude predsedáť SEI v roku 2005, bude od roku 2004 členom Trojky. V rámci novovytvorenej Pracovnej skupiny SEI pre vzdelávanie sa SR zapojí do projektu Univerzita SEI (CEI University).

#### **5.4.2. ČIERNOMORSKÁ HOSPODÁRSKA SPOLUPRÁCA (BSEC)**

Vzhľadom na záujem o prehĺbenie spolupráce SR s BSEC sa v roku 2004 pripravuje návšteva generálneho tajomníka BSEC na Slovensko.

## **6. MEDZINÁRODNOPRÁVNA A KONZULÁRNA OBLASŤ**

### **6.1. Medzinárodnoprávna oblasť**

V roku 2004 bude naďalej potrebné vytvárať zmluvné predpoklady na realizáciu zahraničnej politiky Slovenskej republiky a zabezpečovať účasť SR na normotvorných aktivitách OSN, odborných organizácií systému OSN. Pôjde najmä o právne akty v oblasti boja proti terorizmu a organizovanému zločinu, ale pozornosť bude venovaná aj iným otázkam medzinárodného práva verejného (napr. jurisdikčná imunita štátov a ich majetku).

V oblasti boja proti terorizmu budeme spolupracovať na činnosti Ad hoc výboru pre otázky medzinárodného terorizmu s cieľom pokračovať na príprave všeobecného dohovoru o medzinárodnom terorizme, ako i vyriešiť zostávajúce otázky týkajúce sa návrhu medzinárodného dohovoru o potláčaní činov jadrového terorizmu.

V oblasti prípravy SR na členstvo v EÚ bude MZV SR v roku 2004 pokračovať v koordinácii zosúladzovania medzinárodných zmlúv s právom ES/EÚ. Prioritne bude potrebné pokračovať v rozbehnutých procesoch zmien, resp. ukončovania platnosti medzinárodných zmlúv obchodného a hospodárskeho charakteru, ktoré by mohli po vstupe SR do EÚ nepriaznivo ovplyvniť fungovanie vnútorného trhu EÚ. Rovnakú pozornosť bude potrebné venovať aj prístupu SR k zmluvám, ktoré sú uvedené v indikatívnych zoznamoch Európskej komisie a ktorých zmluvnou stranou je potrebné sa stať na základe záväzkov zo Zmluvy o pristúpení do 1.5.2004. MZV SR bude v tejto oblasti usmerňovať gestorov zmlúv.

Dôležitou úlohou v súvislosti so vstupom SR do EÚ je potreba inštitucionálne zabezpečiť zastupovanie práv a záujmov SR pred Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev. V tejto veci prebieha diskusia, či túto úlohu bude zabezpečovať MZV SR alebo MS SR.

MZV SR bude v roku 2004 presadzovať, aby SR prijala vyhlásenie o uznaní obligatórnej jurisdikcie Medzinárodného súdneho dvora pre riešenie sporov v oblasti medzinárodného práva.

SR ako jeden zo zakladajúcich štátov Medzinárodného trestného súdu a člen neformálnej skupiny „Priatelia MTS“ by sa mala v roku 2004 aktívne zapájať do aktivít podporujúcich efektívne fungovanie MTS. Zabezpečenie jeho nezávislosti od akýchkoľvek politických vplyvov považujeme za kľúčové. V tejto súvislosti budeme v roku 2004 postupovať v spolupráci s členskými štátmi EÚ v zmysle Spoločnej pozície EÚ k MTS z 16.6.2003 (2003/444/CFSP). Konkrétnym prejavom by mala byť najmä ratifikácia Dohody o výsadách a imunitách Medzinárodného trestného súdu (New York, 9. 9. 2002, SR dohodu podpísala v decembri 2003), ktorej cieľom je zabezpečiť pre súd, jeho funkcionárov a personál a tiež pre ďalšie osoby zúčastňujúce sa konania pred súdom potrebné výsady a imunity na výkon jeho poslania. Vo vzťahu k návrhom USA (ako odporcom MTS) na uzavretie dvojstrannej dohody o neodovzdávaní osôb MTS bude žiadúce postupovať zdržanlivo v súlade so Závermi Rady EÚ týkajúcimi sa tejto veci z 30.9.2002.

V roku 2004 bude naďalej pokračovať dlhodobý proces revízie zmluvnej základne s cieľom potvrdiť stav zmluvnej základne s jednotlivými štátmi po sukcesii Slovenskej republiky do zmlúv bývalej ČSFR, a to podľa aktuálnych priorít zahraničnej politiky, bude sa však pritom navyše zohľadňovať potreba zosúladenia medzinárodných zmlúv s právom ES/EÚ.

V rámci implementácie rozsudku Medzinárodného súdneho dvora týkajúceho sa Sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros bude SR usilovať v roku 2004 o pozitívny posun v pokračovaní negotiačného procesu s maďarskou stranou na úrovni vládnych delegácií SR a

MR, Právnej pracovnej skupiny a Pracovnej skupiny pre vodohospodárske, ekologické, plavebné a energetické otázky.

Cieľom rokovaní s maďarskou stranou v r. 2004 bude dosiahnutie dohody, ktorá bude v súlade s rozsudkom MSD a bude naplnením cieľov Zmluvy o výstavbe a prevádzke SVD Gabčíkovo/Nagymaros z roku 1977. Dohoda podľa názoru slovenskej strany má byť „smernicou“ pre vypracovanie budúcej medzištátnej zmluvy, ktorá bude podliehať súhlasu parlamentov SR a MR a následnej ratifikácii prezidentmi.

## **6.2. Konzulárna oblasť**

V konzulárnej oblasti bude v roku 2004 dôležité ukončiť negociácie týkajúce sa rozpracovaných bezvízových dohôd. V roku 2004 sa očakáva uzatvorenie bezvízových dohôd s Kostarickou republikou, Paraguajskou republikou, Spojenými štátmi mexickými, Uruguajskou východnou republikou a Venezuelskou bolívarovskou republikou. Krajínám, s ktorými boli vypovedané bezvízové dohody s poukazom na harmonizáciu vízovej politiky SR s vízovou politikou EÚ, bol predložený návrh na uzavretie bezvízových dohôd pre držiteľov diplomatických a služobných pasov (Kuba, JAR a Seychelly).

Taktiež sa bude pokračovať v príprave nových readmisných dohôd so Slovinskom, Chorvátskom, Rumunskom, Bulharskom a Kanadou.

Stredisko pre štatút zahraničného Slováka bude zabezpečovať proces priznávania kontinuálne aj v r. 2004. Ďalšia perspektíva výkonu agendy na MZV v r. 2004 je však závislá od výsledku procesu prijatia novej redakcie zákona č. 70/1997 Z. z. o zahraničných Slovákoch, prípadne úplne nového zákona o Štátnej politike SR vo vzťahu k Slovákom v zahraničí, ktorej súčasťou status zahraničného Slováka bude. Zavŕšenie tohto procesu sa predpokladá k 1. 5. 2004.

Bude nutné doriešiť a prijať opatrenia v súvislosti s liberalizáciu existujúcich vízových režimov s Ukrajinou a Srbskom a Čiernou Horou, ako i pokračovať v skvalitňovaní a rozširovaní kariérnej konzulárnej siete. V roku 2004 sa predpokladá otvorenie GK Los Angeles a Šanghaj a veľvyslanectiev v Kuvajte, Sarajeve a Aстане. S plánovaným ukončením činnosti veľvyslanectiev Abú Dhabí, Alžír, Santiago a Hanoj budú vyplývať úlohy pre konzulárnu službu súvisiace s presunom konzulárnej agendy a jej operatívnym zabezpečením pri zmenách konzulárnych obvodov.

Ďalej sa bude pokračovať v budovaní a skvalitňovaní siete konzulárnych úradov SR vedených honorárnymi konzulárnymi úradníkmi v zmysle schválenej koncepcie budovania úradov tohto druhu; pozornosť orientovať predovšetkým na štáty, v ktorých SR nemá efektívne diplomatické misie. V budúcom roku sa plánuje otvorenie HK SR v La Paz (Bolívijskej republike), Kingstone (Jamajka), Lime (Panamská republika), Santo Domingo (Dominikánska republika).

Dôležitou úlohou bude i pokračovať v harmonizácii právnych noriem SR s legislatívou EÚ, dopracovať počítačové programy na vydávanie víz a vydávanie diplomatických a služobných pasov. V zmysle záväzkov SR vyplývajúcich z prístupového procesu, ako aj zo záverov twiningových programov napojiť v priebehu roka 2004 stanovený počet ZÚ na on-line systém pri vydávaní víz a pokročiť tak vo vytváraní podmienok na postupné napojenie sa na schengenský informačný systém.

Po definitívnom rozhodnutí o prijatí SR za člena EÚ doviest' do záverečného štádia negociácie týkajúce sa bezvízových dohôd so štátmi zaradenými do príslušného zoznamu nariadenia č. 539/2001, pokračovať v príprave readmisných dohôd s Gréckom, Nórskom a Švédskom, pokračovať v budovaní a skvalitňovaní siete konzulárnych úradov SR v zmysle

konceptie budovania honorárnych konzulátov; pozornosť orientovať na štáty, v ktorých SR nemá efektívne diplomatické misie, pokračovať v spolupráci konzulárnych služieb štátov V4 na úrovni riaditeľov konzulárnych odborov a vedúcich konzulárnych oddelení ZÚ SR a vytvoriť účinné mechanizmy na efektívnu spoluprácu a koordináciu činnosti konzulárnej služby v rámci V4.

### ***6.3. Ľudské práva a práva osôb patriacich k národnostným menšinám***

Slovenská republika, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, bude aj v roku 2004 v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR vychádzať pri tvorbe a realizácii cieľov zahraničnej politiky v oblasti ľudských práv vrátane individuálnych práv osôb patriacich k národnostným menšinám zo zachovania existujúcej vysokej úrovne reálneho zabezpečovania týchto práv, a to v súvislosti s plnením úloh potrebných pre vstup do EÚ, ďalej s prihliadnutím na oblasť regionálnej spolupráce, bilaterálnych vzťahov a multilaterálnej spolupráce. Z tohto hľadiska sú pre Slovenskú republiku určujúce medzinárodné zmluvy a iné právne, či politické dokumenty obsahujúce garancie ľudských práv a práv osôb patriacich k národnostným menšinám, pri ktorých je SR zmluvnou stranou.

V oblasti prípravy na vstup do EÚ sa bude Slovenská republika usilovať vo svojej zahraničnej politike najmä o prezentáciu dosiahnutých výsledkov národnostnej politiky pri zlepšovaní postavenia rómskej národnostnej menšiny na Slovensku. Slovenskú republiku v tejto súvislosti čaká do mája 2004 úloha prijať antidiskriminačný zákon.

Na pôde medzinárodných organizácií ako je OSN, OBSE a RE sa SR okrem pravidelnej účasti na práci príslušných ľudsko-právnych orgánov týchto organizácií bude aktívne zapájať do prípadných procesov tvorby legislatívy v oblasti ľudských práv a práv osôb patriacich k národnostným menšinám. V prípade FAO sa legislatíva v oblasti ľudských práv bude týkať najmä práva na primerané potraviny (stále prebieha negociačný proces ako výsledok realizácie záväzkov Svetového potravinového summitu, Rím 1996 a hodnotiaceho summitu, Rím 2002).

MZV SR bude aj naďalej úzko spolupracovať s Vysokým komisárom OSN pre ľudské práva, s Vysokým komisárom OBSE pre národnostné menšiny a príslušnými kontrolnými a monitorovacími orgánmi medzinárodných organizácií vo všetkých oblastiach súvisiacich s ľudskými právami a s právami a postavením osôb patriacich k národnostným menšinám v SR. Na základe analýzy príslušných rezortov MZV SR podporí dotvorenie vnútornej legislatívy SR tak, aby v plnom rozsahu premietala medzinárodné záväzky štátu v oblasti ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám. Pre úspešné zabezpečenie cieľov zahraničnej politiky v roku 2004 bude MZV SR i naďalej zabezpečovať pozitívnu prezentáciu výsledkov politiky v oblasti ľudských práv vrátane národnostnej politiky Slovenskej republiky v zahraničí. Zároveň bude pokračovať v aktívnej účasti expertov na príprave a tvorbe medzinárodných dokumentov v uvedenej oblasti.

## **7 .INFORMAČNÁ ČINNOSŤ A PREZENTÁCIA ZAHRANIČNO-POLITICKÝCH AKTIVÍT SR**

Prezentácia činnosti rezortu i aktivít Slovenskej republiky v zahraničných a domácich médiách bude súvisieť s prioritnými úlohami vstupu Slovenska do Európskej únie a NATO.

Popri koordinovanému postupu v rámci EÚ bude potrebné klásť mimoriadny dôraz na systematickú propagačnú a informačnú činnosť v zahraničných i domácich médiách o ďalších krokoch SR v zahraničnopolitickej, hospodárskej, ekonomickej a kultúrnej oblasti.

Za účelom zabezpečenia komplexnej prezentácie SR v zahraničí je potrebné vytvorenie inštitucionálneho základu v podobe navrhovaného *Výboru vlády SR pre prezentáciu SR v zahraničí* a začlenenie jeho *Generálneho sekretariátu* do rezortu MZV SR.

Tlačový a komunikačný odbor MZV SR bude naďalej zvyšovať úroveň domovskej stránky MZV a domovských stránok ZÚ SR na Internete a dbať na dôsledné dodržiavanie Zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Permanentne dbať na obsahovú i prezentačnú kvalitu materiálov, ktoré tvoria súčasť propagácie SR.

## 8. BUDOVANIE DIPLOMATICKÉHO ZBORU A PERSONÁLNA POLITIKA

Pre rok 2004 sa pripravuje zásadná zmena systému poskytovania náhrad liečebných výdavkov zamestnancov zahraničnej služby a ich rodinným príslušníkom. Cieľom legislatívneho zámeru MZV SR je novelou zákona o cestovných náhradách stanoviť možnosť uzatvorenia poistenia liečebných nákladov pre zamestnancov zahraničnej služby a ich rodinných príslušníkov tak, aby mali rovnaké práva v oblasti zdravotnej starostlivosti ako ostatní občania Slovenskej republiky (v súčasnosti sú postavení na úroveň turistu, čo považujeme za neúnosné). V súvislosti s uvedeným sa navrhuje upraviť zákon o sociálnom poistení, v ktorom by sme chceli dosiahnuť pre zamestnancov zahraničnej služby taký vymeriavací základ na povinné odvody do sociálnej poisťovne, aby tento nemal vplyv na určenie výšky dôchodku (podľa súčasnej platnej právnej úpravy sa dôchodok stanovuje len z korunovej časti platu).

Máme za to, že vyššie navrhovanými zmenami v právnych predpisoch sa „napravia“ nerovnosti v oblasti poskytovania liečebných výdavkov a určovania výšky dôchodkov pre zamestnancov zahraničnej služby.

V rámci potreby neustálej profesionalizácie zahraničnej diplomatickej služby SR ministerstvo (Osobný úrad) plánuje aj v roku 2004 naďalej venovať zvýšenú pozornosť kontinuálnemu a systematickému zvyšovaniu odbornej úrovne jej zamestnancov a za týmto účelom zabezpečiť realizáciu komplexného systému celoživotného vzdelávania zamestnancov rezortu. V tomto zmysle začne MZV SR v tomto roku podieľať sa určitým percentom aj na pokrývaní nákladov za externé jazykové kurzy svojich zamestnancov, ktoré si doposiaľ hradili v plnej výške sami.

V súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa v roku 2004 predpokladá ďalšie zvýšenie počtu uchádzačov o zamestnanie v štruktúrach medzinárodných organizácií, predovšetkým o posty v Európskej komisii, Európskom parlamente, respektíve v iných štruktúrach EÚ. Súčasne sa predpokladá aj rozšírenie agendy, ktorá súvisí s vysielaním národných expertov SR do európskych štruktúr a so spoluprácou Strediska pre OSN a ďalšie medzinárodné organizácie Osobného úradu MZV SR s ústrednými orgánmi štátnej správy SR.

Nadobudnutie plného členstva v NATO, ktoré sa predpokladá v apríli 2004, nebude zakladať pre SR priamy nárok na obsadenie stanoveného počtu miest v štruktúrach organizácie. Predpokladá sa však, že Slovensku bude ponúknuté obsadenie cca 35-50 miest vo vojenských orgánoch Aliancie. Počet budúcich miest v civilných štruktúrach nie je možné v súčasnosti konkretizovať. Miesta v civilných štruktúrach NATO sa obsadzujú formou výberového konania. Hoci zo strany organizácie je záujem o primerané zastúpenie všetkých členských krajín a toto sa pri výbere berie do úvahy, pokiaľ krajina nemá potrebný počet dostatočne pripravených kandidátov, miesta sú obsadzované predstaviteľmi ďalších členských štátov.

V rámci zefektívňovania diplomatickej siete SR v zahraničí a v súlade s prioritami zahraničnej politiky SR, uznesením vlády SR č. 501/2003 bolo ministrom zahraničných vecí uložené zabezpečiť v roku 2004:

- **uzatvorenie** zastupiteľských úradov SR v *Abu Dhabí*, *Santiago de Chile* a *Hanoji* (do 30. júna 2004), v *Alžíri* (do 30. novembra 2004);
- **otvorenie** zastupiteľských úradov v *Kuvajte* (do 1. júla 2004), v *Astane* a v *Sarajeve* (do 31. augusta 2004);

- **otvorenie** generálnych konzulátov SR v *Los Angeles* a v *Šanghaji* (do 31. augusta 2004).

Súčasnú sieť ZÚ SR v zahraničí, aj napriek pretrvávaniu niektorých disproporcií a napätému financovaniu, možno označiť za efektívnu a schopnú realizovať na vysokej profesionálnej úrovni zahranično-politické záujmy SR. MZV SR bude aj naďalej venovať pozornosť efektívnemu uplatňovaniu rotačného princípu vyslaných pracovníkov, čo predstavuje typické a potrebné špecifikum zahraničnej služby.